Landstingsstyrelsens förvaltning
Strategiska fastighetsfrågor och investeringar

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2014-05-14

LS 1404-0465

Handläggare:
Lennart Hävrén

Landstingsstyrelsens
arbetsutskott

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -05- 16
Dnr LS1404-0465
Rotel I

Genomförandebeslut för investeringsobjektet Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad vid Södersjukhuset

Ärendebeskrivning

Ärendet avser genomförandebeslut för Ny- och ombyggnation av Ny behandlingsbyggnad vid Södersjukhus. Framtagen programhandling är i enlighet med de krav som Programkontoret för framtidens hälso- och sjukvård har definierat och är i linje med framtidens hälso- och sjukvårds vårdkarta.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 14 maj 2014
Förkortad programhandling, daterad den 25 april 2014 (fullständig programhandling finns att tillgå i pärmar på LSF kansli)
Investeringskalkyl, Landstingsfastigheter Stockholm
Miljöbedömning

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår landstingsstyrelsen – under förutsättning att beslut om investeringsobjektet fattas i styrelsen för Locum AB och hälso- och sjukvårdsnämnden – föreslå landstingsfullmäktige besluta

att fatta genomförandebeslut för investeringsobjektet Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad vid Södersjukhuset till en investeringsutgift om maximalt 1 772 000 000 kronor

att uppdra till styrelsen för Locum AB att inarbeta tillkommande investeringsutgift på 150 000 000 kronor i investeringsplanen för investeringsobjektet i budget 2015 och planåren 2016-2019 för Landstingsfastigheter Stockholm

att uppdra åt Södersjukhus AB att inarbeta tillkommande investeringsutgifter avseende medicinteknisk utrustning, informations- och kommunikationsteknik samt inredning kopplade till Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad, Södersjukhuset i investeringsplanen för budget 2015 och planåren 2016-2019

att uppdra åt hälso- och sjukvårdsnämnden och Södersjukhuset AB att beakta nettokostnadsökningarna i kommande års avtals- och budgetarbete i enlighet med landstingsdirektörens tjänsteutlåtande.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Sammantaget kommer den nya behandlingsbyggnaden och ombyggnationen av den befintliga behandlingsbyggnaden att garantera ett fortsatt väl utvecklat Södersjukhuset, som kommer att kunna möta de behov som anges i Framtidsplan för hälso- och sjukvården.

En ny behandlingsbyggnad planeras i ett västläge innehållande bland annat 24 nya operationssalar, ny akutmottagning och ny sterilcentral.

Vårdverksamhet i den nya behandlingsbyggnaden är planerad att inledas åren 2017-2018 och behandlingsbyggnaden i dess helhet beräknas vara färdigställd under fjärde kvartalet 2018.

Bakgrund
Landstingsfullmäktige fattade i samband om 2013 års budget beslut om en ny inriktning för ny- och ombyggnad av Södersjukhuset (LS 1201-0055). I beslutet gavs landstingsstyrelsen i uppdrag att anpassa programmet till Framtidsplan för hälso- och sjukvård.
Landstingsfullmäktige fattade den 17 september 2013 (LS 1306-0885), genomförandebeslut om förberedande arbeten avseende del av strategiska fastighetsinvesteringar vid Södersjukhuset. Dessa arbeten är nu i full gång med bland annat projekteringsarbeten, provisorier och tillskapande av evakueringslokaler allt för att klara målbilden av ett färdigställande under år 2018.

Södersjukhusets byggnad uppfördes 1937-1944. I Södersjukhuset skulle alla funktioner samlas i ett stort komplex bestående av två parallella block (sängbyggnaden och behandlingsbyggnaden) som sammankopplades av förbindelselängor och transportkulvertar. Sängbyggnaden lades åt söder med utsikt över Årstaviken. Sjukhuset var när det invigdes i april 1944

Nordens största byggnad. Det fanns plats för 1 200 bäddar och kapaciteten var 1 000 ambulerande patienter per dygn.

När Södersjukhuset invigdes var det ett modernistiskt föredöme med siktet inställt på framsynt sjukvård. Södersjukhuset fortsätter att vara ett sjukhus mitt i samhället och i takt med tiden.

Södersjukhuset har idag behov av nya lokaler, tekniska upprustningar, modernisering av vårdavdelningar, modernisering av teknisk infrastruktur och förbättrad arbetsmiljö för att klara framtidens vårdbehov.

Under åren har sjukhuset byggts om vid flera tillfällen och till viss del förändrats utifrån den ursprungliga planeringen. Vårdbehovet ökar och behandlingsmetoder har utvecklats varför det i dag behövs en genomgripande omdaning av sjukhuset, vilket dock ska bygga på sjukhusets ursprungliga struktur.

En ny behandlingsbyggnad planeras i ett västläge innehållande bland annat 24 nya operationssalar, ny akutmottagning och ny sterilcentral. Vidare planeras en ny vårdbyggnad innehållande cirka 154 vårdplatser och uppgradering av befintliga vårdavdelningar för att klara dagens arbetsmiljökrav och liggande förelägganden från Arbetsmiljöverket. Antalet vårdplatser kommer att sammantaget utökas med 51 stycken samt 4 stycken IVA platser.

De nya lösningarna ger Södersjukhuset möjlighet att leverera modern vård i enlighet med erhållet vårduppdrag och ger samtidigt förutsättningar för en fortsatt långsiktig utveckling av sjukhuset.

Den nya behandlingsbyggnadens lösningar är beroende av ett nytt försörjningskvarter som behandlas i ärende LS 1403-0416.

Stockholm växer och kommer fortsätta att växa. Under perioden 2010 - 2020 beräknas Stockholms län få ca 350 000 fler invånare. Detta är utgångspunkten för utvecklingen av hälso- och sjukvården i Stockholms län de närmaste åren, vilken beskrivs i Framtidsplanen för hälso- och sjukvård (LS 1104-0624).

I Framtidsplanen för hälso- och sjukvård beskrivs principer för investeringarna utifrån framtida struktur, vårdeffekt, stegvis utbyggnad, balans mellan olika behov, ekonomi och genomförande. Det totala vårdutbudet i länet kommer öka med 16 procent fram till år 2018.

Beskrivning av bakgrund och intentioner kring utveckling av akutsjukvården finns bland annat i dessa dokument:

- Framtidsplan för hälso- och sjukvården, beslut landstingsfullmäktige juni 2011 (LS 1104-0624).
- Framtidsplan för hälso- och sjukvården – Första steget i genomförande, beslut landstingsfullmäktige juni 2012 (LS 1109-1229).
- 5-årig investeringsplan för hälso- och sjukvården, beslut landstingsfullmäktige juni 2012 (LS 1201-0055).
- Framtidsplanen andra steget beslutad i landstingsfullmäktige juni 2013 (LS 1304-0527).
- 5-årig investeringsplan för hälso- och sjukvården, budget 2014, beslutad av landstingsfullmäktige juni 2013 (LS 1301-0040).

Planeringen av projektet ska utgå från landstingets generella krav och lokalerna ska anpassas för att kunna tillgodose:

- Kapacitetsbehov.
- Framtida vårduppdrag. En flexibilitet ska eftersträvas så att lokalerna enkelt och till låg kostnad kan utnyttjas för annan vård än den som i ett första skede avses bedrivas.
- Möjligheterna att tillämpa moderna arbetssätt i vården.
- Möjligheter att utföra vården utifrån ett patientfokuserat synsätt
- Ökade krav på patientsäkerhet.
- Möjligheter att utveckla vårdens effektivitet.
- Arbetsmiljöverkets och andra myndigheters krav.
- Behov av utrymmen för utbildnings- och forskningsändamål.

Södersjukhuset har idag akutmottagning dimensionerad för ca 70 000 besökare per år och en behandlingsbyggnad som inte uppfyller dagens krav på moderna och funktionella vårdlokaler.

Investeringar görs i en ny behandlingsbyggnad samt ombyggnation av befintliga lokaler. Nybyggnaden utformas på sådant sätt att den skapar förutsättningar för en fortsatt framtida utbyggnad av sjukhuset.

Överväganden
Nuvarande akutmottagning ligger idag vid Södersjukhusets östra del. Akutmottagningen är underdimensionerad och är i behov av omfattande tekniska upprustningar. En ombyggnation i befintligt läge bedöms ej genomförbar då vårdkapaciteten ej kan garanteras under ombyggnadstiden.

En placering av en nybyggnation i anslutning till sjukhusets västra del medger möjligheten att bygga ändamålsenliga lokaler för framtiden och att sjukhusets vårdkapacitet kan upprätthållas under genomförandeprocessen.

Den nya behandlingsbyggnaden avses integreras med och placeras vid sjukhusets västra del i enlighet med gällande fastighetsutvecklingsplan. Den nya byggnaden ska bland annat innehålla ny akutmottagning, 24 nya operationssalar, ny sterilcentral, patologi och cytologi samt lokaler för stödfunktioner. Därutöver ska teknikutrymmen tillskapas. Vårdverksamhet i den nya behandlingsbyggnaden är planerad att inledas åren 2017-2018 och behandlingsbyggnaden i dess helhet beräknas vara färdigställd under fjärde kvartalet 2018. Södersjukhuset ska, i enlighet med vårduppdraget, kunna ta emot 170 000 akutbesökare inklusive specialiteter inom barn och gynekologi under år 2018.

De befintliga operationssalarna ligger idag i huvudsak i sjukhusets centrala delar, i den gamla behandlingsbyggnaden, och är i stort behov av teknisk upprustning och modernisering. Det är inte möjligt att genomgripande bygga om dessa så att de uppfyller dagens krav på vård, teknik, funktionalitet och arbetsmiljö. I den nya behandlingsbyggnaden ges möjligheten att skapa 24 moderna operationssalar för att skapa modern sjukvård och tillsammans med en ny sterilcentral skapas bra samband och flöden.

Ny akutmottagning
Södersjukhuset har nordens största akutmottagning som utgör hjärtat i sjukhusets verksamhet. Akutmottagningarna på Södersjukhuset tar idag emot vuxna och barn inom samtliga specialiteter förutom kirurgi på barn.

Antalet besök har ökat med ca 5 procent per år de senaste åren. År 2012 togs ca 148 000 akutbesök emot, inklusive besök till filialen av Karolinskas öronmottagning och patienter som läggs in för slutenvård. Av dessa var cirka 23 000 barn. Vuxenakuten är byggd för att ta emot 70 000 besök. Hälften av det antal som nu tas emot. Detta påverkar naturligtvis verksamheten med en hög belastningen på personal och lokaler. Det blir stora svårigheter att tillämpa effektiva arbetssätt, en nybyggnation är därför angelägen.

Med en ny akutmottagning ges möjligheter att ta emot patienter inom kirurgi, ortopedi, kardiologi och medicin. Med den nya akutmottagningen ska Södersjukhuset kunna ta emot 170 000 besök per år. Barnakuten och gynekologi/förlossningsakut kommer att lokaliseras i andra lokaler.

Tillgång till traumabehandling kommer att finnas. Lokalerna utformas för ett modernt omhändertagande med goda patientflöden.

Operationsverksamhet
Genom att samla all operationsverksamhet med tillhörande infrastruktur i samma byggnad kan arbetssättet effektiviseras och personalresurser samutnyttjas. Därmed ges förutsättningar för sjukhuset att upprätthålla, effektivisera och öka vårdproduktionen i framtiden.

En samordnad operationsverksamhet ger möjligheter till effektiv planering. Ökad beläggningsgrad, högt utnyttjande av medicinteknisk utrustning och korta transportsträckor ger möjlighet till effektiviseringar och lägre kostnader. Den nya operationsverksamheten kommer att innehålla 24 operationssalar.

Endoskopiskt centrum
Idag utförs endoskopier på flera ställen inom sjukhuset. Volymerna av de mer avancerade endoskopiska undersökningarna förväntas liksom koloskopier öka. Genom att samlokalisera all endoskopisk verksamhet i den nya byggnaden ges förutsättningar för ett bättre resursutnyttjande med arbete runt patienten i multiprofessionella team.

Övriga verksamheter i behandlingsbyggnaden
I den nya behandlingsbyggnaden kommer även ett laboratorium för patologi och cytologi att inrymmas. Dessutom planeras för bårhus och obduktionsverksamhet.

I den nya byggnaden skapas utrymme för ett sammanhållet sterilcentrum. Detta ger förutsättningar för bättre service och arbetsmiljö. Placering i samma byggnad som operationsverksamheten ger korta avstånd och säker service dygnet runt.

Sammantaget visar programarbetet att placeringen av behandlingsbyggnaden och en ny vårdbyggnad i väst ger bra vårdflöden mot befintligt sjukhus och goda förutsättningar för genomförandet och en fortsatt utveckling av sjukhuset.

Locum ser över möjligheterna att samtidigt genomföra en teknisk upprustning av byggnad 04. Denna investering kommer att lyftas separat för ett utredningsbeslut.

Utöver investeringen i ny behandlingsbyggnad tillkommer investeringsutgifter för medicinteknisk utrustning, informations- och kommunikationsteknik samt inredning. Södersjukhuset AB ges i uppdrag att återkomma med förslag på investeringsbudget i samband med budget 2015 och plan för åren 2016-2019.

Under förutsättning av erforderliga beslut i hälso- och sjukvårdsnämnden och Locum AB, vilket är ett krav enligt den av landstingsfullmäktige fastställda investeringsstrategins ansvars- och beslutsordning, föreslår förvaltningen att landstingsfullmäktige fattar genomförandebeslut för investeringsobjektet Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad vid Södersjukhuset till en investeringsutgift om maximalt 1 772 000 000 kronor.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Den totala investeringsutgiften för ny behandlingsbyggnad och ombyggnad av delar i byggnad 04 uppgår till maximalt 1 772 miljoner kronor, varav 1 622 miljoner kronor finns inarbetat i investeringsplanen för budget 2014 och planåren 2015-2019.

Styrelsen för Locum AB föreslås uppdras inarbeta tillkommande 150 miljoner kronor för investeringsobjektet Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad vid Södersjukhuset i investeringsplanen för budget 2015 och planåren 2016-2019 för Landstingsfastigheter Stockholm. I samband med beslut om landstingets budget 2015 samt kommande planår kommer investeringsobjektets finansiering att säkerställas som en del av den samlade investeringsplanen.

I det fortsatta arbetet och planeringen kring genomförandet av Ny byggnad västläge – behandlingsbyggnad ska det finnas en strävan mot kostnadseffektiva tekniska lösningar och samplanering med övriga investeringar såväl som Södersjukhuset som andra investeringar, i syfte att sänka investeringsutgifterna, framtida fastighetsdriftskostnader och bidra till en högre effektivitet och produktivitet inom vården. Flexibiliteten i utformningen ska främja en hållbar fastighetsutveckling och vara kopplad till framtida definierade behov för att undvika överdimensionering.

I den beslutade inriktningen för Framtidsplan för hälso- och sjukvård finns intentionen att investera 28 miljarder kronor under kommande tioårsperiod. Till största del återfinns dessa strategiska investeringar i den av landstingsfullmäktige beslutade investeringsplanen i budget 2014 och plan för åren 2015-2018. Under denna period planeras investeringar inom

hälso- och sjukvården, exkluderat investeringar i och kring Nya Karolinska Solna, att uppgå totalt till 19,3 miljarder kronor. Dessa investeringar är en del av investeringsutrymmet som beräknas till 75 miljarder kronor under tioårsperioden för hela landstinget. I samband med budget 2015 ska en översyn göras för att optimera de investeringar som planeras i syfte att inrymma dessa inom det beslutade investeringsutrymmet.

Södersjukhuset AB uppdras arbeta fram och inarbeta en budgetram för investeringsutgifter avseende för medicin teknisk utrustning, informations- och kommunikationsteknik samt inredning i investeringsplanen för budget 2015 och planåren 2016-2019.

Investeringen i den nya behandlingsbyggnaden kommer att innebära rivning av byggnader 39, 40 och 50 och medföra att restvärden om cirka 65 miljoner kronor kommer att belasta resultatet för Landstingsfastigheter Stockholm under år 2014.

Den ekonomiska konsekvensen för Landstingsfastigheter Stockholm avseende ny- och ombyggnationen uppgår till en kostnad på 140 miljoner årligen efter genomförandet år 2018, varav 123 miljoner kronor avser avskrivnings- och räntekostnader och 17 miljoner kronor avser tillkommande fastighetsdriftskostnader. Avskrivningstiden är i genomsnitt 35 år. Landstingsfastigheter Stockholms kostnader täcks av hyresintäkter från Södersjukhuset AB. Påverkan för landstinget som koncern kan bli något lägre beroende på upplåningsbehovet under genomförandet.

Hälso- och sjukvårdsnämnden och styrelsen för Södersjukhuset AB föreslås få i uppdrag att beakta nettokostnadsökningarna i kommande års avtals- och budgetarbete. I detta arbete ska även en genomlysning ske av arbetssätt och vårdflöden för att hitta effektiva lösningar inom vården i syfte att öka tillgängligheten för patienterna och öka kvaliteten med en strävan om en ekonomi i balans.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har en miljöbedömning av föreslagen investering genomförts och miljöbedömningen är positiv.

Landstinget ska verka för en bättre miljö och driva på utvecklingen mot mer miljöanpassade material och tekniska lösningar för att minska påverkan och energiåtgången i enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016. Landstinget ställer därför miljökrav på leverantörer för att

uppfylla miljölagstiftning såväl som av landstingets antagna miljömål. En miljöinventering av befintliga lokaler som skall byggas om föregår alltid projektering och byggnation.

Miljörutinerna kring en byggnation beskrivs i en projektunik miljöplan. Projektörer och leverantörer upprättar miljöplaner och redovisar arbetet löpande, val av tekniska system och material görs utifrån energi och miljöaspekter. En miljöuppföljare knyts till projektet.

Toivo Heinsoo
Landstingsdirektör

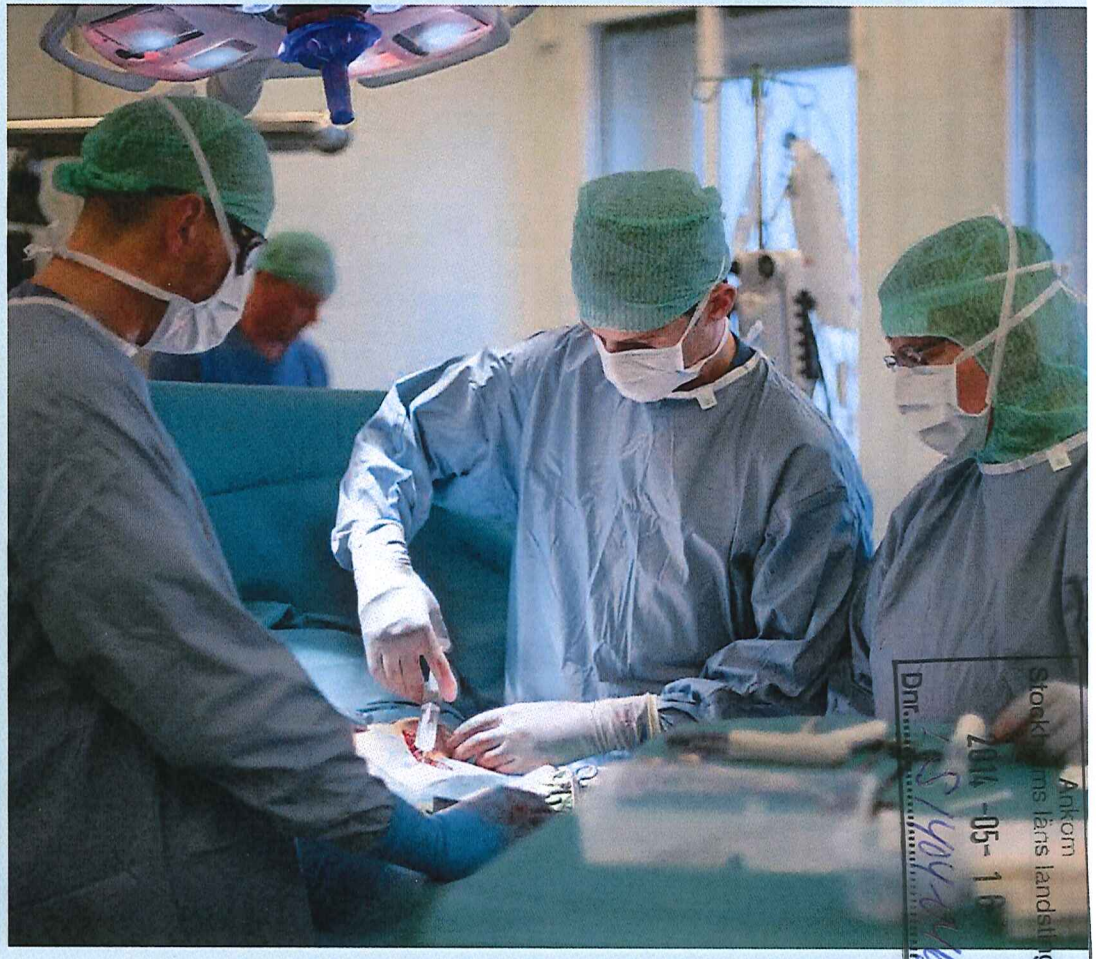
Marit Brusdal Penna
Direktör SLL Strategiska
fastighetsfrågor och investeringar

FÖRKORTAD PROGRAMHANDLING

NY BEHANDLINGSBYGGNAD

SÖDERSJUKHUSET

Ankom
Stockholms läns landsting
2014 -05- 1
Dnr

2014-04-25

Kulturförvaltningen
STOCKHOLMS LÄNS LANDSTING

Stockholms läns landsting

SÖS
SÖDERSJUKHUSET

locum.
VÄRDEN FÖR VÅRDEN

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kapitel		Sida
1	Sammanfattning och bakgrund	2
2	Kravspecifikation	3
2.1	Generella krav	
2.2	Specifika krav	
2.3	Styrande dokument och riktlinjer	
3	Övergripande struktur	4
3.1	Ny behandlingsbyggnad på Södersjukhuset	
3.2	Struktur, samband och flöden	
4	Planeringsförutsättningar	7
5	Verksamhetsperspektivet	8
6	Redovisning av planerade ytor	11
6.1	Riktlinjer och konceptprogram	
6.2	Utveckling mellan förstudie och byggnadsprogram	
6.3	Orienterande planer med verksamheter	
7	Gestaltningsprogram	14
7.1	Utvändig gestaltning	
7.2	Invändig gestaltning	

Kapitel		Sida
8	MT, IKT, Inredning och Utrustning	17
9	Genomförandeplan och Ekonomi	18
9.1	Genomförandeplan	
9.2	Ekonomi	
10	Konsekvensbedömning för miljö & hållbart byggande	19
11	Ritningar	20
11.1	Detaljplan	
11.2	Landskap	
11.3	El-, tele- och transportsystem	
11.4	VVS-sop/tvättsug och styrsystem	
11.5	Konstruktion	
12	Medverkande	23

1 SAMMANFATTNING OCH BAKGRUND

Inledning

Detta är en förkortad version av programhandlingen för ny behandlingsbyggnad på Södersjukhuset.
Syftet är att beskriva bakgrund, krav, byggnadens innehåll och utformning för beslutsfattare hos både beställare och brukare, personal och övriga intressenter.
Önskas en detaljerad redovisning hänvisas till den kompletta programhandlingen.

Sammanfattning

Stockholms läns landsting har en investeringsplan för hälso- och sjukvården för den kommande 10-årsperioden. Investeringarna syftar till att utveckla den nuvarande infrastrukturen i form av lokaler och utrustning för att stödja vårdutbudsplaneringen i enlighet med Framtidsplanen.

För detta projekt innebär Framtidsplanen andra steget en leverans för Södersjukhuset enligt följande:
En ny behandlingsbyggnad dimensioneras, tillsammans med befintlig akutmottagning för ca 170 000 akutbesök (2018) per år. Vårdverksamheten i den nya behandlingsbyggnaden är planerad att inledas årskiftet 2017/2018. Den totala kostnaden för behandlingsbyggnaden uppgår till 1 772 Mkr.

En ny vårdbyggnad och ombyggnad av befintliga vårdplatser kommer att ske som ger möjlighet till 5000 nya vårdtillfällen, vilket resulterar i 51 nya ordinära och 4 tekniska vårdplatser (ingår i annat strategiskt projekt). Ett nytt försörjningskvarter planeras ersätta befintligt försörjningskvarter, som idag är föråldrat och som rivs för att ge plats åt den nya behandlingsbyggnaden.

Bakgrund

Det totala vårdutbudet i länet kommer öka med 16 % och 221 nya vårdplatser planeras på akutsjukhusen fram till 2018. Till detta kommer satsningen på övriga sjukhus. Vården ökar och Södersjukhuset är en viktig pusselbit i denna planering.

I Framtidsplanen beskrivs principer för investeringarna utifrån framtida struktur, vårdeffekt, patienten i centrum, balans mellan olika behov, ekonomi och genomförande. Dessa principer har legat till grund för prioriteringarna i investeringsplanen. Utgångspunkten för investeringarna inom hälso- och sjukvården är det vårdbehov som beskrivs i Framtidsplanen. Utbyggnaden av öppen- och slutenvård kommer särskilt att ske utanför akutsjukhusen. Antalet vårdplatser kommer även öka inom akutsjukvården. För verksamhetsmässigt ändamålsenliga lokaler vägs även lokalanpassningar, förändrade myndighetskrav och byggnadernas skick in i det totala behovet. Inriktningen i investeringsplanen syftar till att ta ett helhetsgrepp över investeringar för hälso- och sjukvården i de landstingsägda fastigheterna under de kommande åren. En långsiktig strategi för investeringar i hälso- och sjukvården är avgörande för att genomföra Framtidsplanen och för att trygga lokalförsörjningen på lång sikt. Inom arbetet med Framtidens hälso- och sjukvård är utbyggnad av akutsjukhusen en viktig del. För att stödja detta har Landstingsfullmäktige beslutat om:

- Att utöver investeringen i NKS satsa över 28 miljarder kronor mellan år 2013 och 2022 i byggnader och ut rustning för framtidens hälso- och sjukvård.
- Omfattande investeringar för att öka kapaciteten vid sjukhusen och anpassa dem till nya vårdstrukturen.
- Att sjukhusen ska moderniseras för att möta framti dens krav.

Byggnadsplaner

Södersjukhuset har idag behov av, förutom nya lokaler för att klara framtidens vårdbehov, tekniska upprustningar, modernisering av vårdavdelningar och modernisering av teknisk infrastruktur. En ny behandlingsbyggnad planeras i ett västläge innehållande bla ny operationsavdelning, ny akutmottagning och ny sterilcentral. Vidare planeras en ny vårdbyggnad (annat strategiskt projekt) innehållande ca 154 vårdplatser och uppgradering av befintliga vårdavdelningar för att klara dagens arbetsmiljökrav och förelägganden från Arbetsmiljöverket.

Ett nytt försörjningskvarter ger en bra funktionalitet med sjukhuset vad gäller godsmottagning, teknisk försörjning, reservkraft och andra stödjande funktioner. Försörjningskvarteret finns dock ej upptaget i beslutad investeringsplan varför en egen framskrivning av detta projekt krävs.

Tidigare har ett beslut om förberedande arbeten tagits och dessa arbeten är nu i full gång med bla projekteringsarbeten, provisorier och tillskapande av evakueringslokaler allt för att klara målbilden av ett färdigställande till 2018.

2 KRAVSPECIFIKATION

2.1 Generella krav

Planeringen ska utgå från landstingets generella krav på vård- och behandlingsavdelningar. Lokalerna ska anpassas för att kunna tillgodose:

- Nedan beskrivet kapacitetsbehov
- Framtida vårduppdrag. En flexibilitet ska eftersträvas så att lokalerna enkelt och till låg kostnad kan utnyttjas för annan vård än den som i ett första skede avses bedrivas
- Möjligheter att tillämpa moderna arbetssätt i vården
- Möjligheter att utföra vården utifrån ett patient-fokuserat synsätt
- Skärpta arbetsmiljökrav
- Ökade krav på patientsäkerhet
- Möjligheter att utveckla vårdens effektivitet
- Arbetsmiljöverkets och andra myndigheters krav
- Utrymmen för utbildnings- och forskningsändamål

2.2 Specifika krav

Den nya behandlingsbyggnaden vid Södersjukhuset ska:

- Medge en ökning av vårdvolymerna med ca 5 000 vårdtillfällen per år från 2018 vilket motsvarar 51 slutenvårdplatser och 4 tekniska vårdplatser
- Innehålla bland annat akutmottagning, operation, andra lokaler för behandling och intensivvård samt teknikutrymmen
- Ta emot ca 170 000 akutbesökare från och med 2018
- Ovan ska ske i enlighet med fastställda ekonomiska ramar i beslutad investeringsplan i budget 2014

	2012	2018	Ökning
Vårdtillfällen slutenvård	60 500	65 500	5 000
Vårdplatser	695	750	55
Akutbesök	148 000	170 000	22 000

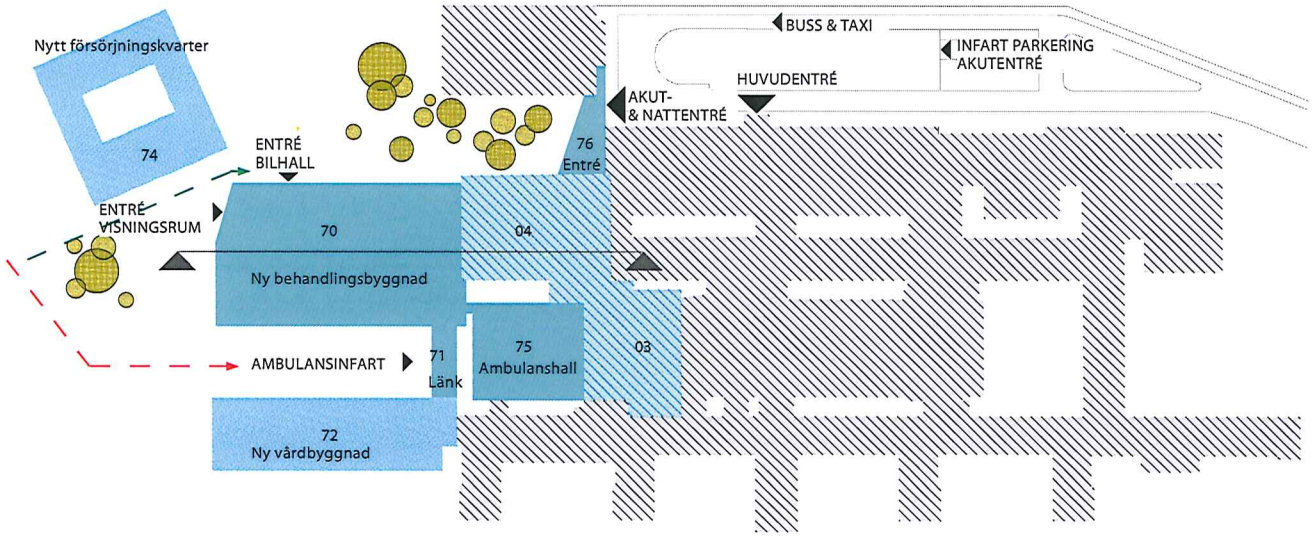
Specifika krav för ny behandlingsbyggnad vid Södersjukhuset

Antalet vårdtillfällen slutenvård skall sedermera utökas till 67 400 år 2018 enligt en gemensam avsiktsförklaring.

Styrande SLL-dokument och riktlinjer
- Landstingets budget
- Framtidsplan för hälso- och sjukvård
- Projektdirektiv
- Gemensam avsiktsförklaring
- Förstudien
- Policyer
- Styrdokument
- Riktlinjer
- Rutinbeskrivningar

Locums ledningssystem
- Policyer
- Styrdokument
- Riktlinjer
- Konceptprogram

3 ÖVERGRIPANDE STRUKTUR

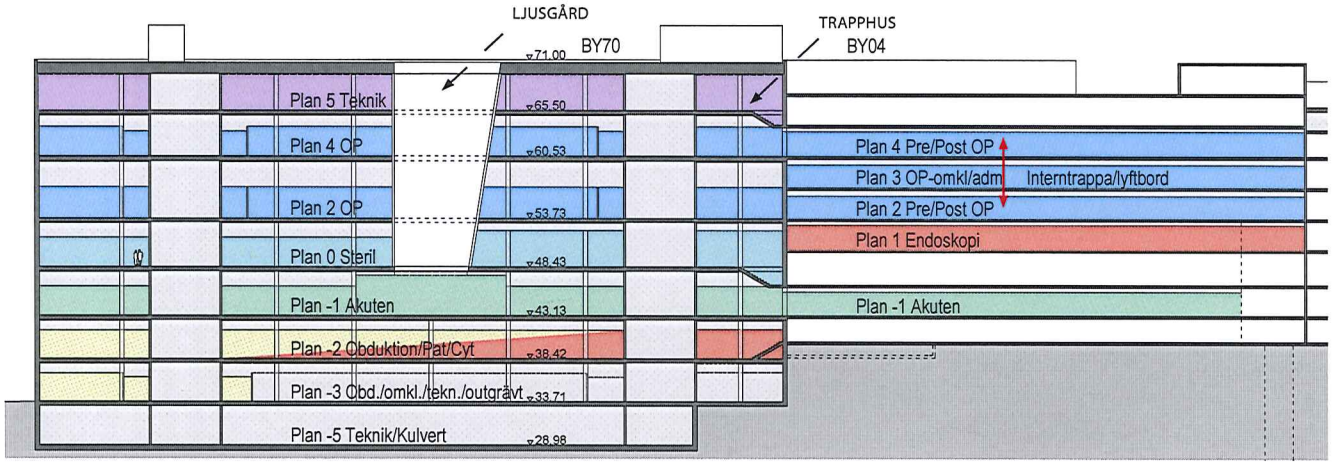
Situationsplan, Ny- och ombyggnadsprojekt som berörs av projekt

Nybyggnation (aktuellt beslut)

Planerad nybyggnation

Ombyggnation (aktuellt beslut)

Övriga befintliga lokaler

Sektion; Verksamheter i ny behandlingsbyggnad (by 70) och samband med beflintlig (by 04)

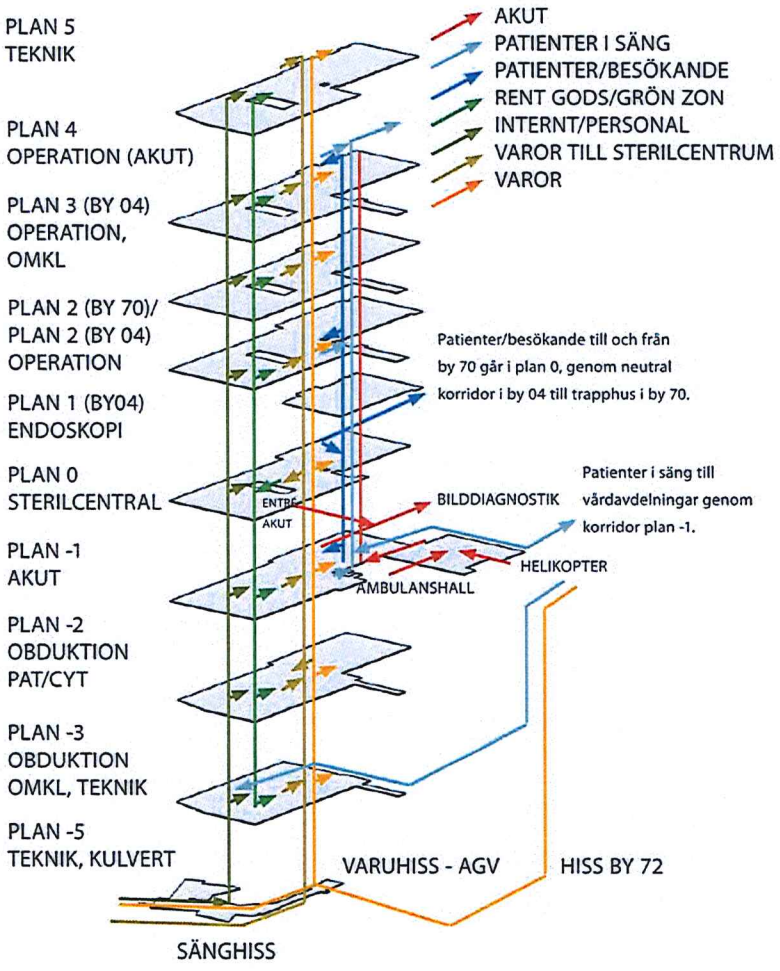
3.1 Ny behandlingsbyggnad på Södersjukhuset

Projektet utgörs av både om- och nybyggnadsdelar i den västra delen av sjukhusområdet. Genomförandet förutsätter rivning av vissa befintliga byggnader. För att behandlingsbyggnaden ska kunna uppföras förutsätts att projektet Nytt försörjningskvarter utförs parallellt, vilket skrivs fram som ett separat beslutsärende. Samtidigt pågår ett flertal mindre projekt på Södersjukhuset.

Sektionen till vänster visar ett snitt genom befintliga byggnad 04 med låga våningshöjder och den nya behandlingsbyggnaden, byggnad 70 med högre våningshöjder, anpassade för bra arbets- miljö, modern teknik och framtida flexibilitet.
Operation och akut har verksamheter som sträcker sig från ny till gammal byggnad. Verksamheterna i byggnad 04 måste anpassas till låga våningshöjder.
Endoskopins lokaler utreds med tanke på möjliga funktionshöjder. Byggnad 70 ligger i sutteräng. Vid gaveln på behandlingsbyggnaden ligger marknivån på plan -3. Ambulanshallen ligger på plan -1. Sjukhusets huvudentré och akutentré ligger på plan 0.

3 ÖVERGRIPANDE STRUKTUR

Samband mellan ny behandlingsbyggnad och övriga sjukhuset

Huvudsakliga flöden och samband

3.2 Struktur, samband och flöden

Förutsättningar
Den nya behandlingsbyggnaden är anpassad till moderna krav på teknisk standard, vilket innebär att våningshöjderna är högre än i befintligt sjukhus. För att upprätthålla de viktigaste sambandskraven för sängtransporter är plan 4 och plan 2, som rymmer operation samt plan -1 som rymmer akuten, de enda våningsplan i den nya byggnaden som ligger i nivå med befintliga bjälklag. Strategiskt val är att sjukhusets entréplan, plan 0, därmed inte ligger i nivå med plan 0 i nya behandlingsbyggnaden.

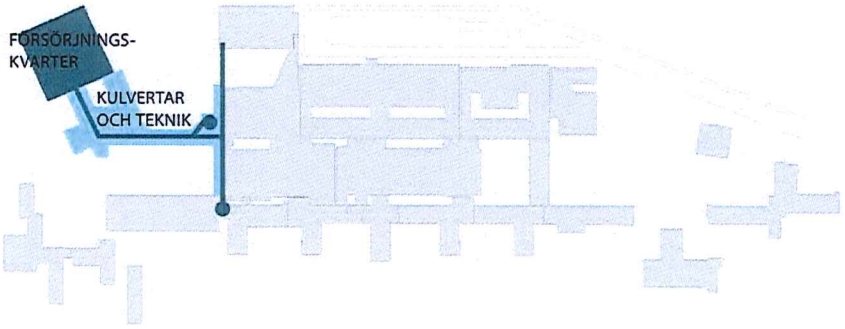
Gående besökare
Ny entré planeras till nya akutmottagningen, som kommer vara öppen dygnet runt och även fungera som hela sjukhusets nattentré. Denna kommer vara sammanlänkad med sjukhusets huvudentré för att kunna samutnyttja servicefunktioner såsom pressbyrå, servering och apotek. I stor utsträckning är akuten den verksamhet i nya behandlingsbyggnaden som kommer att ta emot gående besökare. (Besökare till operation kommer endast via sängtransport.)

Andra viktiga entréer
Ambulansentré, helikopterlandningsplats, infektionsentré har samtliga direkt koppling till den nya akuten.

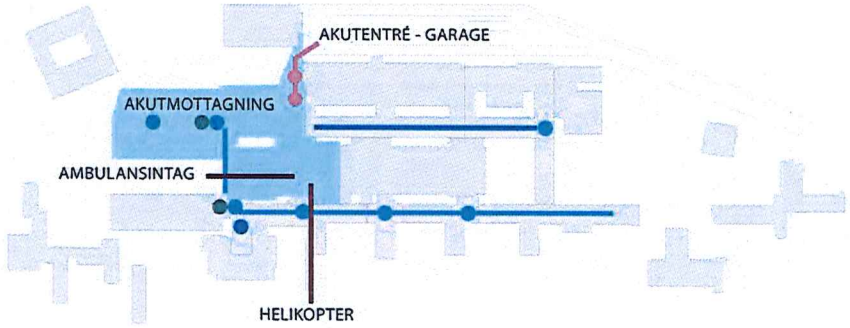
Varutransporter
Transporter från varumottagningen kommer in i plan -5 under nya behandlingsbyggnaden. Transporter som ska till nya behandlingsbyggnaden, exempelvis till sterilcentral, hissas direkt upp i byggnaden. Övriga transporter går i kulvert till nya byggnad 72 och hissas där till -1, för vidare transport ut i sjukhuset via befintligt system av transportkulvert och hissar. Kulvertar och hissar i nybyggda delar anpassas för eventuellt framtida införande av förarlösa truckar.

3 ÖVERGRIPANDE STRUKTUR

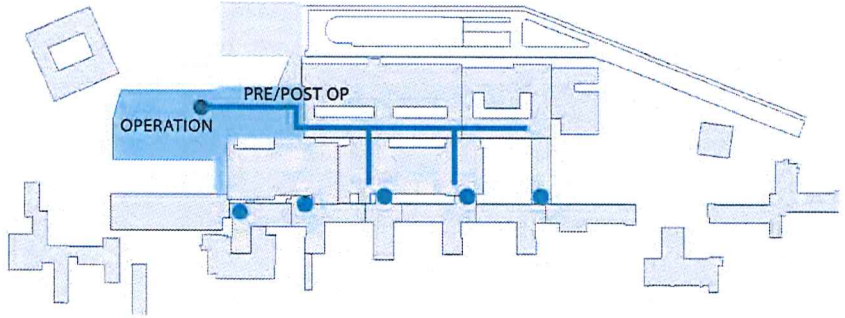
Utvalda logistikplaner

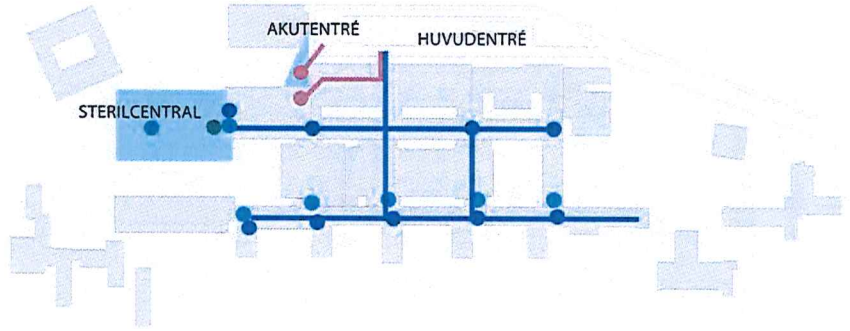
Plan -5 Plan för godsförsörjning från försörjningskvarteret

Plan -1 Plan för godsförsörjning i central och öst

Plan 4 Sängtransporter till och från operation

Plan 0 Besöksflöde och huvudentré

- Varor (nya kuivertar) kommer in från varumottagning och vidare till byggnad 72/18 och 48
- Ny hissförbindelse i byggnad 72, alla plan, men för varor främst till plan -1 för vidare transport
- Sängtransporter från byggnad 70
- Trapphus med sängtransport
- Trapphus/korridor för gående patienter
- Trapphus/korridor för gående till akuten
- Transport från helikopter och med ambulans

4 PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Projektorganisation Södersjukhuset

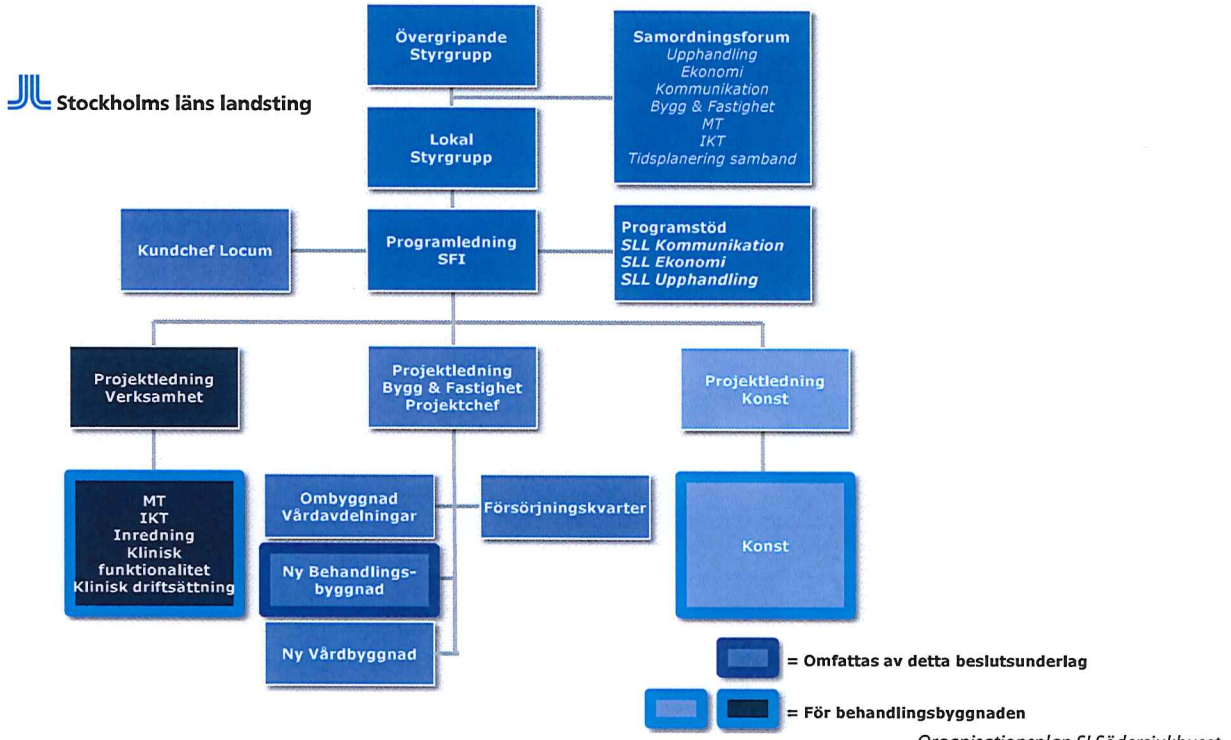
I enlighet med fattat beslut i Landstingsfullmäktige har en ny enhet inom Landstingstyrelsens förvaltning skapats benämnt "Strategiska fastighetsfrågor och investeringar" förkortat SFI.
SFI har bla. uppdraget att ansvara för landstingets strategiska investeringar dit angivna investeringsprojekt i Framtidens hälso- och sjukvård hör.

I framtagen och beslutad projektguide för de strategiska projekten och i den för projektet framtagna övergripande projektplanen beskrivs roller, ansvarsområden och uppdrag för projektets organisation i sin helhet.

SFI är Projektägare och har ansvaret för att förverkliga programmet på Södersjukhuset i enlighet med uppsatta mål i givet projektdirektiv upprättat av Hälso- och sjukvårdsförvaltingens programkontor och leder programskedena och intar ordförandeskapet i respektive lokal styrgrupp.

Locum projektleder på uppdrag av SFI de arbeten som ingår i projekten inom Bygg och fastighet. Locum har även ansvaret för att en samordning sker mellan de strategiska investeringarna och de ersättnings- och rationaliseringsinvesteringar som genomförs inom respektive anläggning/sjukhus för att därigenom säkerställa att alla synergier tillvaratas på bästa sätt.

Södersjukhuset projektleder och ansvarar för medicinteknisk kompetens, kompetens inom klinisk funktionalitet, inredning och IKT samt medverkar i olika forum under projektets olika skeden. Kulturförvaltningen ansvarar för projektledning av projekt Konst.

Organisationsplan SI Södersjukhuset

Övergripande mål med projektet enligt Framtidsplanens målbild

5 VERKSAMHETSPERSPEKTIVET

Verksamhetens förutsättningar

Södersjukhuset är idag Nordens största akutsjukhus. Fler än 600 000 stockholmare har Södersjukhuset som sitt akutsjukhus och över 4 000 personer har sjukhuset som sin arbetsplats. Södersjukhuset bedriver i dag sin verksamhet i lokaler som invigdes 1944. Ett sjukhus, som när det invigdes, var hypermodernt avseende bland annat utformning, vårdhygien, logistik och arbetsmiljö. Lokalernas utformning är i princip oförändrad sedan lokalerna togs i bruk. Detta har inneburit att man tvingats dela upp verksamheter på flera enheter som av rationella skäl istället borde vara samlade. I dag är operationsverksamheten uppdelad på fem operationsavdelningar, akutmottagningen på fyra enheter.

Södersjukhuset står idag för en fjärdedel av SLL:s akutsjukvård. Möjligheten för Södersjukhuset att klara det fortsatta uppdraget som akutsjukhus är beroende av ändamålsenliga lokaler. I ljuset av sjukhusets 70 år gamla lokaler, sjukvårdens utveckling och inte minst Stockholms demografiska förändring, står det klart att de planerade tillbyggnaderna är absolut nödvändiga. Nya lokaler för bl.a. operation, sterilcentrum, akutmottagning skapar – förutom tekniska och utrymmesmässiga förutsättningar för respektive verksamhet att ge patientsäker och högkvalitativ vård – samordningsvinster i form av smidigare logistik och personalplanering. Kraven på hög patientsäkerhet och god arbetsmiljö kan på sikt inte tillgodoses i Södersjukhusets befintliga lokaler.

I den nya behandlingsbyggnaden samlas verksamheterna i ändamålsenliga lokaler med goda interna samband och hög hygienisk standard. Byggnaden utformas i enlighet med uppställda mål och Konceptprogram för nybyggnad inom Stockholms Läns Landsting.

Resultatet för de berörda verksamheterna och Södersjukhuset som helhet blir:

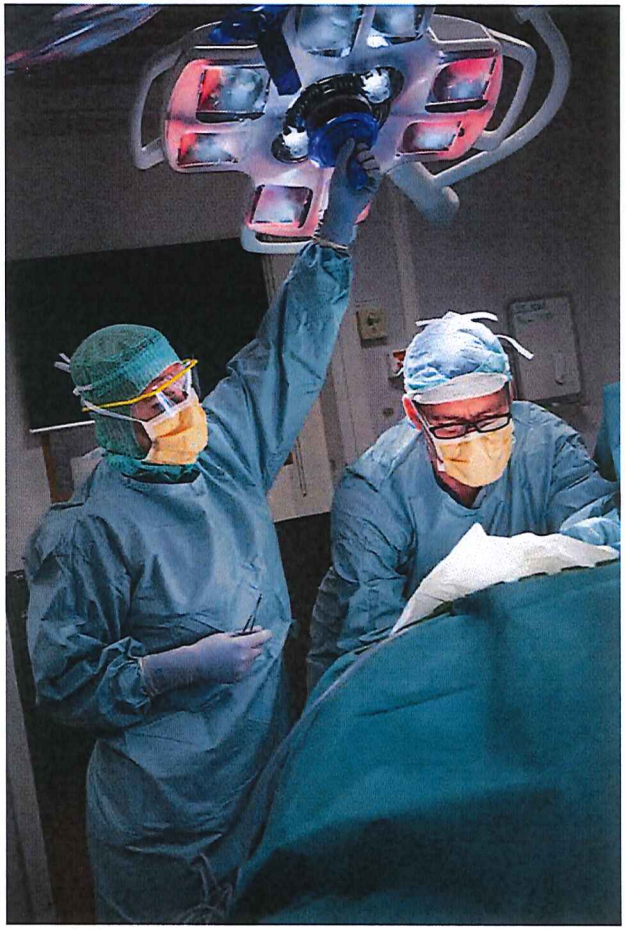
- Förbättrad patientsäkerhet
- Bättre kapacitetsutnyttjande
- Ökad kostnadseffektivitet
- Förbättrad arbetsmiljö
- Mer rationell drift

Genom att samla operationsverksamheten i gemensamma lokaler kan organisationen optimeras och effektiviteten öka. Nya, moderna lokaler där operationsverksamhet inryms skapar förutsättningar för samordningsvinster i form av minskade driftskostnader, ökad produktion och produktivitet.

För akutmottagningen för vuxna ökar patientflödet för varje år. 2013 sökte närmare 111 000 personer akutmottagningen, att jämföra med c:a 60 000 besök i mitten 90-talet. I de nya lokalerna beräknas det ökade patientflödet kunna hanteras effektivt med nya arbetssätt. Dessutom skapas förutsättningar för samordningsvinster och samplanering kan göras när Södersjukhusets samtliga akutmottagningar lokaliseras tillsammans.

Lokalerna i dag

Operation
- Befintliga operationssalar är för små och har för låg takhöjd för att inrymma modern teknik
- Den tekniska försörjningen är föråldrad
- De sterila zonerna kan ej säkerställas. I dag kan obehöriga personer komma rakt in på operationsavdelningen
- Lokalerna är generellt för trånga och saknar utrym men för förråd och sänguppställning
- Det är svårt i nuvarande lokaler att upprätthålla rätt nivå på vårdhygien.
- Operationsverksamhet på flera olika platser i sjukhuset medför minskade möjligheter att minska driftkostnaderna.
- Långa transporter från sterilcentralen till operation medför att just-in-timeservice ej kan ske
- Uppdukningsrum saknas vilket medför onödig tidsåtgång mellan operationerna

5 VERKSAMHETSPERSPEKTIVET

Sterilcentral
- Nuvarande sterilcentral är belägen långt från operationsavdelningarna vilket medför att just-in-time-service ej kan ske
- Nuvarande läge medför personalkrävande transporter
- Lokalernas utformning och läge i sjukhuset är ej optimalt
  alt för att kunna bedriva verksamheten rationellt och effektivt
- Den tekniska försörjningen i lokalerna är undermåliga
- Ytor för effektiv godshantering saknas

Akutmottagning
- Vuxenakuten tog år 2013 emot drygt 110 000 patienter och är dimensionerad för ca 70 000 patienter per år
- Lokalernas utformning medger ej ett rationellt arbetssätt
- Det saknas i stort sett helt möjligheter att ta emot smittförande patienter, endast ett rum på akutmottagningen är utrustad med egen WC. Slussar i syfte att förhindra smittspridning saknas helt
- Hög patientsäkerhet och god arbetsmiljö är svårt att upprätthålla på grund av att lokalerna är underdimensionerade
- Vuxenakutens lokaler stödjer inte nya arbetssätt, vilket krävs för att klara det framtida uppdraget med det ökade uppdraget
- Lokaler för personalen är underdimensionerade och i behov av upprustning

Mål för verksamheten i den nya byggnaden

Generellt
Målet för de berörda verksamheterna är att de skall samlas i lokaler med goda interna samband samtidigt som Södersjukhusets totala behov av ytor och moderniserad teknisk försörjning tillgodoses.

Vid inflyttning av verksamheterna i den nya byggnaden omdisponeras vissa verksamheter inom det befintliga sjukhuset i avsikt att optimera Södersjukhuset som helhet med avseende på verksamhetssamband, flöden för patienter, personal och material.

Operation
Genom att samla all operationsverksamhet med tillhörande infrastruktur i samma byggnad kan arbetssättet effektiviseras och personella resurser samutnyttjas. Därmed ökar möjligheterna för sjukhuset att upprätthålla god sjukvårdsproduktion även i framtiden. Förväntade effektivitetsvinster med en samlad operationsverksamhet omfattar:

- Kortare bytestider mellan operationerna
- Minskade störningar med en gemensam operations planering
- Ökad utnyttjandegrad med flexibla operationssalar som kan nyttjas av flera opererande specialiteter
- Synkroniserade scheman, d.v.s. operationslagen är kompletta och balanserade för att svara mot behovs prövad och avtalad service vid alla tidpunkter
- Hög utnyttjandegrad av medicinteknisk utrustning
- När sterilcentralen lokaliseras i närheten av operationsavdelningarna ansvarar specialutbildad personal från sterilcentrum för hela sterilflödet och operations personalens kompetens kan utnyttjas för operations verksamheten

Sannolikt kommer allt fler kärlkirurgiska ingrepp att ske med intervention, d.v.s. i samarbete med röntgenkliniken. Det måste dock alltid finnas möjligheter att konvertera till öppen kirurgi om komplikationer inträffar. Detta ställer stora krav på lokalerna som skall hålla operationssalsstandard men också inhysa nödvändig röntgenutrustning.

Ett större antal ingrepp inom flera av sjukhusets specialiteter kommer att ske med hjälp av endoskopiska metoder ("titthål"). Samlokalisering av de endoskopiska verksamheterna möjliggör samordning/samutnyttjande av endoskopisk utrustning.

Målet med en ny operationsavdelning är att skapa:

- Ett optimalt flöde av patienter
- En god patientsäkerhet
- Ett optimalt flöde av personal
- En god arbetsmiljö
- Ett optimalt flöde av material
- En hög teknisk standard

Sterilcentrum
Målet med de nya lokalerna är primärt att skapa förutsättningar för ett rationellt material- och instrumentflöde.

I den nya byggnaden inryms Sterilcentrum på en samlad lokalyta och lokalerna planeras så att de stöder ett optimalt arbetsflöde. Detta ger bättre förutsättningar för en god service och en bättre arbetsmiljö. Placeringen med direkt samband med operationsavdelningen ger korta avstånd och flexibelt nyttjande vilket bidrar till att utveckla kärnprocessen på operation genom effektivare flöden.

Sterilcentrum kommer att ha ett utvidgat uppdrag att samverka med operationsavdelningen för att ta hand om orent material, diska, packa och sterilisera samt ansvara för försörjning av sterilgods till operationsavdelningen för samtliga planerade och akuta operationer och till andra enheter på sjukhuset med behov av sterilgods.

Diskdesinfektor

Akutmottagning för vuxna
Målet med den nya akutmottagningen är:

- Ändamålsenliga lokaler för det stora antalet akuta patienter som Södersjukhuset skall ta hand om i fram tiden - enligt FHS .
- Bibehålla och öka patientsäkerheten
- Förbättra patienternas vård- och behandlingsmiljö
- Förbättra personalens arbetsmiljö
- Arbeta kostnadseffektivt

Endoskopiskt centrum
Målet är att samla all endoskopisk verksamhet i egna lokaler. Idag utförs mer avancerade endoskopiska ingrepp på operationsavdelningen. Genom att samla all endoskopisk verksamhet i egna lokaler med närhet till operationsavdelningen frigörs utrymme på operationsavdelningen samtidigt som vi får samordningsvinster i den endoskopiska verksamheten. Det krävs även goda samband med vårdavdelningarna för akuta ingrepp på patienter som vårdas i slutenvård.

Patologi/cytologi
Genom att lokalisera patologiverksamheten i den nya behandlingsbyggnaden skapas goda samband med operationsavdelningen. Nya moderna lokaler för patologlaboratorium innebär att servicegraden till sjukhusets verksamheter kan ökas. Detta innebär bättre service till patienterna med kortare väntetider på utlåtande från patologen. Tiden från undersökning till diagnos förkortas således.

6 REDOVISNING AV PLANERADE YTOR

6.1 Riktlinjer och konceptprogram

Projekt ny behandlingsbyggnad är en om- och tillbyggnad till Södersjukhusets befintliga struktur. Utgångspunkten för nybyggnadsdelarna är att följa Locums riktlinjer och konceptprogram för skalbyggnad. Moduluppbyggnad och lösningar för tekniktorn utgår ifrån Locums principer, medan våningshöjder måste anpassas till det befintliga sjukhuset. Våningsplanen är i stort generella. I ombyggnadsprojekten utgör befintliga byggnadsstrukturer och teknik starka begränsningar.

6.2 Utveckling mellan förstudie och byggnadsprogram

Under arbetet med byggnadsprogrammet har arbete med verksamhetsbeskrivningar och lokallistor skett. Tekniska konsulter har kopplats in och produktionsplanering startat. Stora justeringar i verksamheternas lokalbehov från förstudien har framkommit främst genom utökning av stödfunktioner som stödjer effektiva arbetssätt. Tekniska utrymmen har utökats för att korrelera med funktionskrav, Locums riktlinjer och myndighetskrav. Varumottagning har flyttats för att möjliggöra effektiv varuförsörjning. Även ambulanshallen har flyttats till samma plan som akuten för ökad patientsäkerhet och effektivare arbetssätt.

Utöver detta har byggnadsvolymen justerats för att öka möjligheterna till dagsljus och förbättra flöden och orienterbarhet mellan nya och befintliga byggnader. Byggnadsarean har i och med ovanstående utökats utöver förstudieytan och i dagsläget pågår en genomlysning för att minska ytor och rymma projektet inom budget. Parallellt ska en kapacitetsberäkning göras för akuten och eventuellt en för operation. Bruttoareor (BTA) och lokalareor (LOA) för de olika delarna som ingår i projektet framgår av tabellen nedan. Kvoten LOA/BTA är 0,72 vilket visar effektivt nyttjande av byggnaderna.

Ytsammanställning BTA/LOA

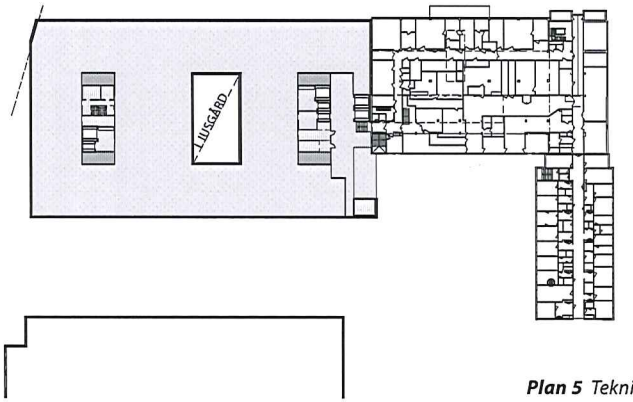
Plan	Behandlings-byggnad		Ambulans-hall		Akutentré		Kulvert till BY72		Totalt nybyggnad		Byggnad 04		Byggnad 03		Totalt ombyggn.		Totalt	
	BTA	*LOA prel.*	BTA	*LOA prel.*	BTA	*LOA prel.*	*BTA*	*LOA prel.*	BTA	*LOA prel.*	BTA	*LOA prel.*	BTA	*LOA prel.*	BTA	*LOA prel.*	BTA	*LOA prel.*
6									**0**	***0***					**0**	***0***	**0**	***0***
5	3688								**3688**	***0***					**0**	***0***	**3688**	***0***
4	3696	*3152*							**3696**	***3152***	1914	*1790*			**1914**	***1790***	**5610**	***4942***
3	*	*							**0**	***0***	1880	*1550*			**1880**	***1550***	**1880**	***1550***
2	3710	*3142*							**3710**	***3142***	1300	*1075*			**1300**	***1075***	**5010**	***4217***
1	*	*							**0**	***0***	1580	*1330*			**1580**	***1330***	**1580**	***1330***
0	3719	*3140*			221				**3940**	***3140***	69		1115	*995*	**1184**	***995***	**5124**	***4135***
-1	3833	*3344*	789	*691*	316				**4938**	***4035***	1621	*1381*	1843	*1602*	**3464**	***2983***	**8402**	***7018***
-2	3873	*3205*			221	*150*			**4094**	***3355***	183				**183**	***0***	**4277**	***3355***
-3	2574	*1475*					*180*		**2754**	***1475***					**0**	***0***	**2754**	***1475***
-5	1020	*269*					*122*		**1142**	***269***					**0**	***0***	**1142**	***269***
	26113	***17727***	**789**	***691***	**758**	***150***	***302***	***0***	**27962**	***18568***	**8547**	***7126***	**2958**	***2597***	**11505**	***9723***	**39467**	***28291***

* * BTA 0-700 m² beroende på vilket alternativ av tekniklösning det blir
* * Plan 1 byter namn till plan 2 i By 70

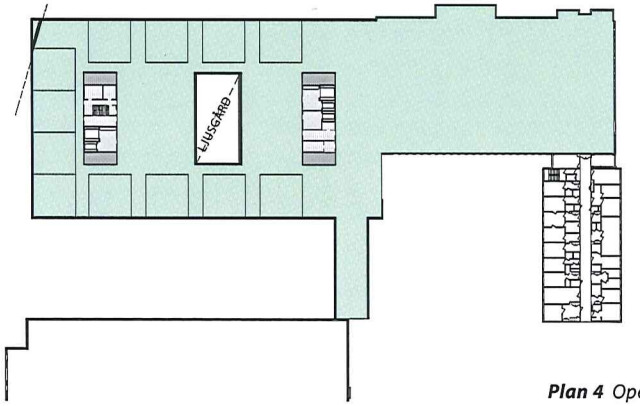
Kvoten LOA/BTA totalt är 0,72 (målsättningen är att LOA/BTA>0,65)

6 REDOVISNING AV PLANERADE YTOR

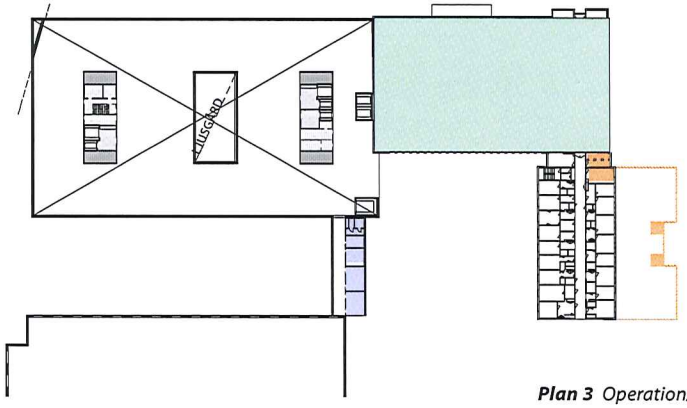
6.3 Orienterande planer med verksamheten

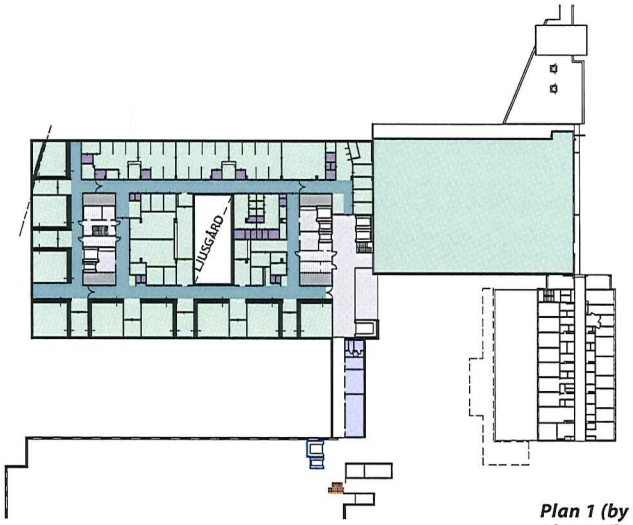
Plan 5 *Teknik*

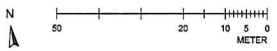
Plan 4 *Operation*

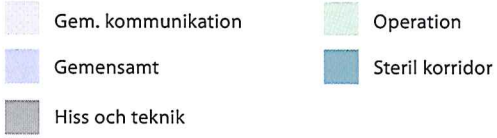

Plan 3 *Operation/Omklädning*

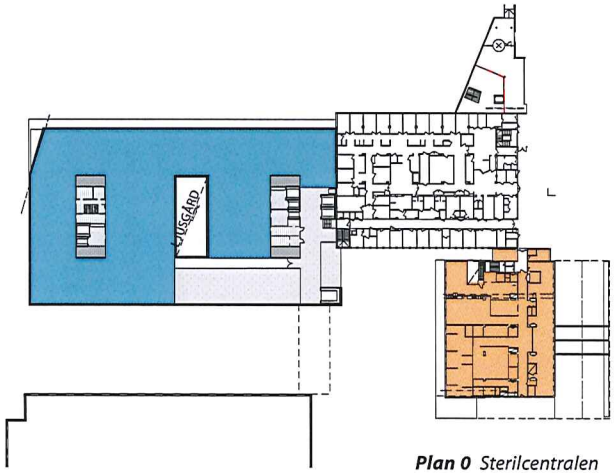
Plan 1 (by 70) *Operation*
Plan 2 (by 04)*Pre-op/post-op omklädning, reception, väntrum (norra delen)*

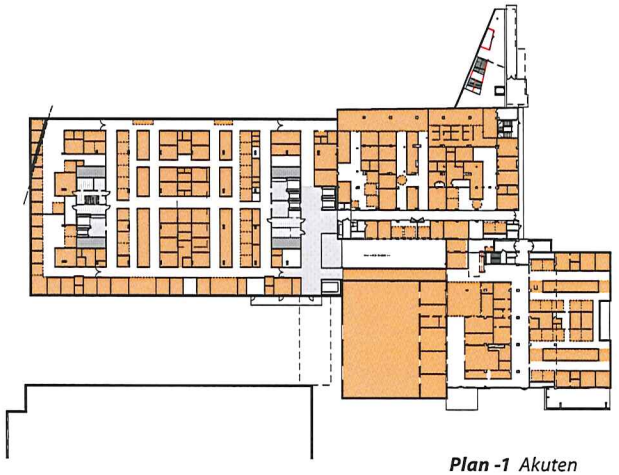

6 REDOVISNING AV PLANERADE YTOR

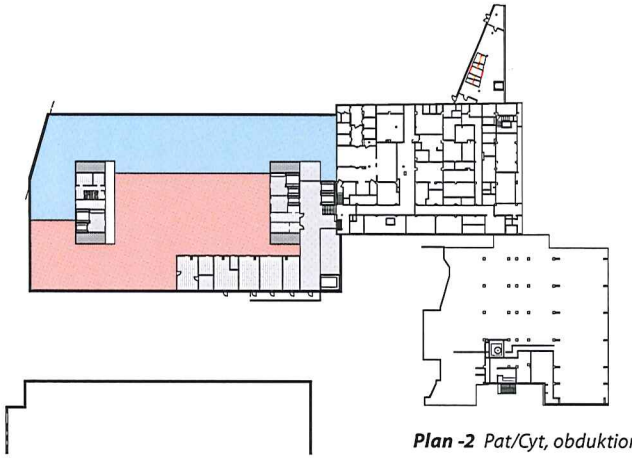
Orienterande planer med verksamheten

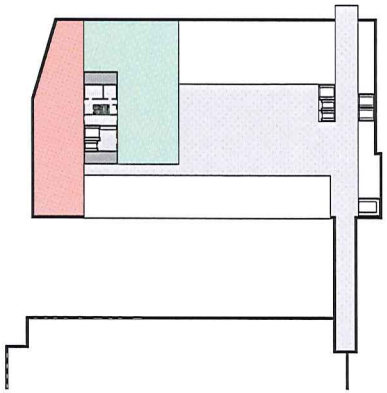
Plan 0 *Sterilcentralen*

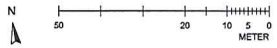
Plan -1 *Akuten*

Plan -2 *Pat/Cyt, obduktion*

Plan -3 *Obduktion, omkl akut, teknik, kulvertar, outgrävt*

7 GESTALTNINGSPROGRAM

7.1 Utvändig gestaltning

Södersjukhuset karaktäriseras av sina ljusa byggnadskroppar, smala tvärställda gavlar och platta tak, vilket är ett exempel på funktionalistisk stil av institutionskaraktär. Sjukhuset har en tydlig öst-västlig riktning med långa fasader som annonserar sig ut mot Årstaviken. Bakom sin södra långsmala fasad breder sjukhuset ut sig i breda volymer och smala ljusgårdar.

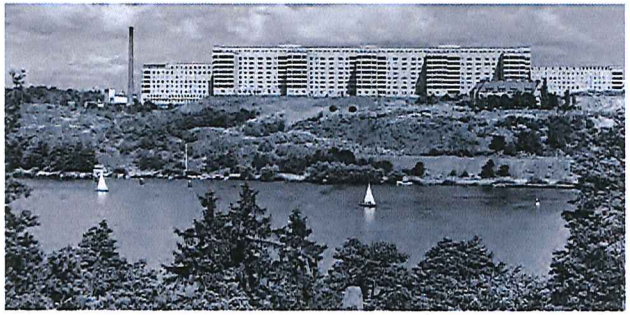

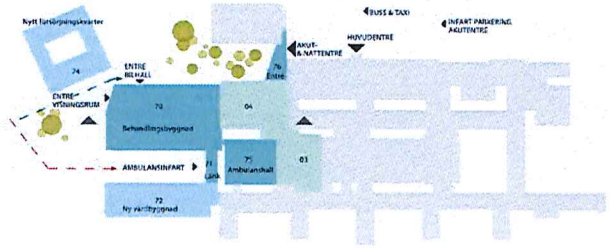
Bild Södersjukhuset 1951

Ny bebyggelse i projektet innefattar By 70 Behandlingsbyggnad, By7 6 Entrébyggnad samt länk By 71 mot Vårdbyggnad. Målsättningen är att nya byggnader kommer att stärka och hålla ihop områdets karaktär och samtidigt förnya området med ny modern arkitektur i samma anda. En tydlig helhet eftersträvas i området.

Vy från Årstaviken

Ett mervärde skapas genom att västsidan ändrar karaktär från småskaligt industriområde till modern sjukhuspark. Behandlingsbyggnadens breda huskropp och framförallt gavel är en viktigt gestaltningspunkt att bearbeta. Behandlingsbyggnaden underordnar sig dock den planerade nya Vårdbyggnaden med en lägre byggnadshöjd. Behandlingsbyggnaden är inte lika synlig från söder och därmed inte lika exponerad.

Situationsplan

En annan punkt är Behandlingsbyggnadens möte med Försörjningskvarteret som inte förhåller sig till SÖS övergripande struktur utan mer mot bostadskvarteren i KV Tvätteriet. Två stora byggnadsvolymer och vinklar som möts. I förslaget kommer detta att accentueras gestaltningsmässigt i ett torgmässigt triangulärt mellanrum.

Ett indraget, skuret hörn förstärker även detta. Egenskapsgränserna i detaljplanen överskrids ej och det underlättar en fungerande trafik och tillgänglighet mellan byggnaderna samt ger ett smalare gavelmotiv. Fasadmaterial och fönstersättning är under utredning.

En ny entrébyggnad - By 76 -för akuten ansluter gestaltningsmässigt till befintlig huvudentré och sjukhusbacken. Entrén kommer att fungera som nattentré till hela sjukhuset för ökad säkerhet på SÖS. Fasaden skapar en omslutande helhet runt entrétorget med två tydliga entréer. Den glasade entrébyggnaden förbinder huvudentrén i plan 0 med akuten i plan -1, samt även parken och samtliga garageplan.

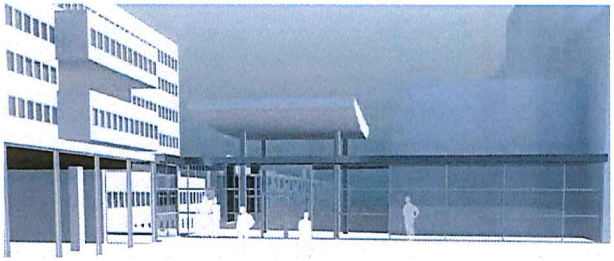

Illustration: Akut-och nattentré från sjukhusbacken
Byggnaden ansluter gestaltningsmässigt till befintlig huvudentré

7 GESTALTNINGSPROGRAM

Illustration: Vy från Marmorgatan/Gamla kapellgården

Utgångspunkten för by 70 är en effektiv och rationell planform, som bygger på Locums konceptprogram. Syftet är att det nya lokaltillskottet ska ge generella vårdlokaler som klarar tekniskt avancerad vård för framtiden. Platsen, programkraven, det befintliga sjukhusets struktur och detaljplanen ger en ovanligt kompakt byggnadskropp. En ljusgård mitt i byggnadsvolymen släpper in dagsljus och ger god orienterbarhet. Hörnet på byggnaden skärs av. Det är som ett uppglasat snitt genom byggnaden. Snittet är större mot marken för att ge plats åt väg och trottoar och skapa visuell kontakt upp genom området. Snittet ger också gaveln ett smalare intryck vilket efterfrågats i detaljplanen. Snittet för även in ett nytt, modernt formspråk på SÖS. Snittet måste gestaltas i samklang med övrig byggnad.

Illustration: Vy från Jägarbacken

7 GESTALTNINGSPROGRAM

7.2 Invändig gestaltning

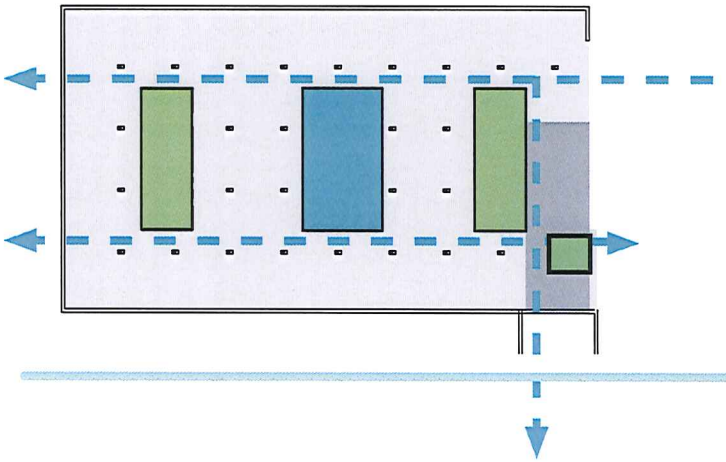
God orienterbarhet är ett prioriterat projektmål från SLL. Det är viktig både för personal och patienter. Patienter är ofta obekanta med byggnaden och samtidigt stressade. En god orienterbarhet bidrar bland annat till vår upplevelse av kontroll och begriplighet samt kan även spara mycket tid för personalen.

Utmaningar i byggnad 70

- Akuten i byggnad 70 ligger ett plan under entrétorget. Receptionen nås via en ny entrébyggnad och patienterna förs genom ett ombyggt by 04 till by 70. Det ställer krav på tydlig entré, överblickbarhet och bra samband mellan nya och ombyggda lokaler
- Byggnad 70 är djup vilket begränsar möjligheter till orienterande utblickar och dagsljus
- Akuten har ca 150 000 beökare per år samt anhöriga

Lösningar

- Byggnad 70s kopplingar till huvudentrén och entrétorget prioriteras genom långa korridorstråk
- Kopplingen mellan by70 och 04 förtydligas i trapphus
- Innergården ger god orienterbarhet inom planet och mellan våningsplanen.
- Långa överblickbara korridorer
- Dagsljus i korridorslut med utblickar prioriteras
- Landmärken för orientering skapas t.ex. genom utformning av trapphus, tekniktorn och konst.

Dagsljus

Tillgång till dagsljus är ett prioriterat projektmål från SLL. Det finns övertygande evidens inom vårdbyggnadsforskning för att dagsljusexponering bl.a. bidrar till både patientens och personalens välbefinnande samt minskad stress för personalen. Dagsljusberäkningar behövs både för att uppnå Boverkets byggreglers krav och miljöbyggnadskrav.

Utmaningar i byggnad 70 och 04

Utmaningen för akuten och operation är att optimera verksamhetens behov av stora sammanhängande ytor med god överblick, vilket ger djupa huskroppar, med tillräckligt med fasadyta för att ge en ljus arbetsmiljö.

referensbild: Undersökningsrum med rumshöga glaspartier som ger en ljus arbetsmiljö, SUS Malmö. Lösningen kommer att användas på SÖS för att föra in ljus från fasaderna in i den djupa och effektiva byggnaden

Lösningar

- Stora fönster i fasad och mot innergården på samtliga våningsplan
- Glaslantenin i taket på akuten
- Invändiga rumshöga glaspartier som släpper in sekudärljus i korridorer och verksamheter. Det gynnar även arbetsmiljön, överblickbarheten och orienterbarheten
- En ny innergård skapas mellan ambulanshallen och akutens arbetsrum i byggnad 04, plan -1
- Nya fönsteröppningar tas upp fasad till akutens väntrum i byggnad 04, plan -1
- Öppna planlösningar på akuten ger överblickbarhet och fasadkontakt

Konst

Konsten bidrar till att skapa estetiskt genomtänkta miljöer där patienten sätts i fokus. Den för in ett personligt tilltal, engagerar, distraherar och stimulerar samt erbjuder rum för lugn och reflektion. En känsla av trygghet och omhändertagande kan påskynda tillfrisknande och det är just dessa mjukare värden som är konstens stora potential. Den ska också bidra till en god arbetsmiljö och fungera som ett stöd för anhöriga.

En orienterande funktion

Genom mångfalden av konstnärliga uttryck och tekniker skapas ett kulturellt innehåll som skänker delaktighet till de människor som vårdas, vistas och verkar i sjukhuset. Konsten har också en viktig orienterande funktion i en komplex vårdmiljö.

Byggnadsintegrerad konst, platser

Med byggnadsintegrerad konst betonas strategiska platser, exempelvis fasad, den nya entrébyggnaden, innergård, trapphus, tekniktorn, förbindelsestråk, väntrum, glaspartier etc. och medverkar därmed till att ge byggnaden karaktär och identitet. Genom en tidig och nära samverkan med arkitekter m fl. skapas förutsättningar för helhetsgestaltning av miljöer där konsten kan ta en naturlig och aktiv del. Konstuppdragen utlyses och fördelas enligt landstingets praxis och urvalet av konstnärer följer en transparent och väldokumenterad process.

Inköpt konst

Den byggnadsintegrerade konsten kompletteras av inköpt konst till exempelvis väntrum, korridorer, vårdrum och personalrum. I vissa fall kan äldre befintliga verk tillföra en konstnärlig och historisk spännvidd.

Konsten ska fylla sin roll att vara just konst. Den ska vara en del av en attraktiv och mänsklig sjukhusmiljö.

8 MT, IKT, INREDNING OCH UTRUSTNING

Projektarbetet gällande MT, IKT, utrustning och inredning är i ett tidigt skede i projektet jämfört med framtagen programhandling för den nya behandlingsbyggnaden. Anledning till detta är de olika leveranstiderna för MT, IKT, utrustning och inredning jämfört med leveranstid av en ny behandlingsbyggnad är betydligt kortare. Arbetet kommer att intensifieras framöver för att samtliga ingående projekt i "Ny behandlingsbyggnad Södersjukhuset" skall möta gällande färdigställandedatum för projektet.

Av denna anledning finns inga detaljerade underlag framtagna för MT, IKT, inredning och utrustning till detta genomförandebeslut.

För nu aktuella strategiska projekten på Södersjukhuset har medel avsatts för utrustningsinvesteringar vilka är beräknade som en schablon av utgiften för de strategiska fastighetsinvesteringarna. Schablonen är anpassad såtillvida att investeringar i nybyggnation har en högre schablon än investeringar i ombyggnation. Skillnad görs också mellan de strategiska investeringarna avseende lokaler för behandling/diagnostik och vårdavdelningar där vårdavdelningar har en lägre utrustningskostnad. Schablonen är också justerad med hänsyn till att befintlig utrustning kan återanvändas.

Magnetkamera (MR) på Norrlands universitetssjukhus

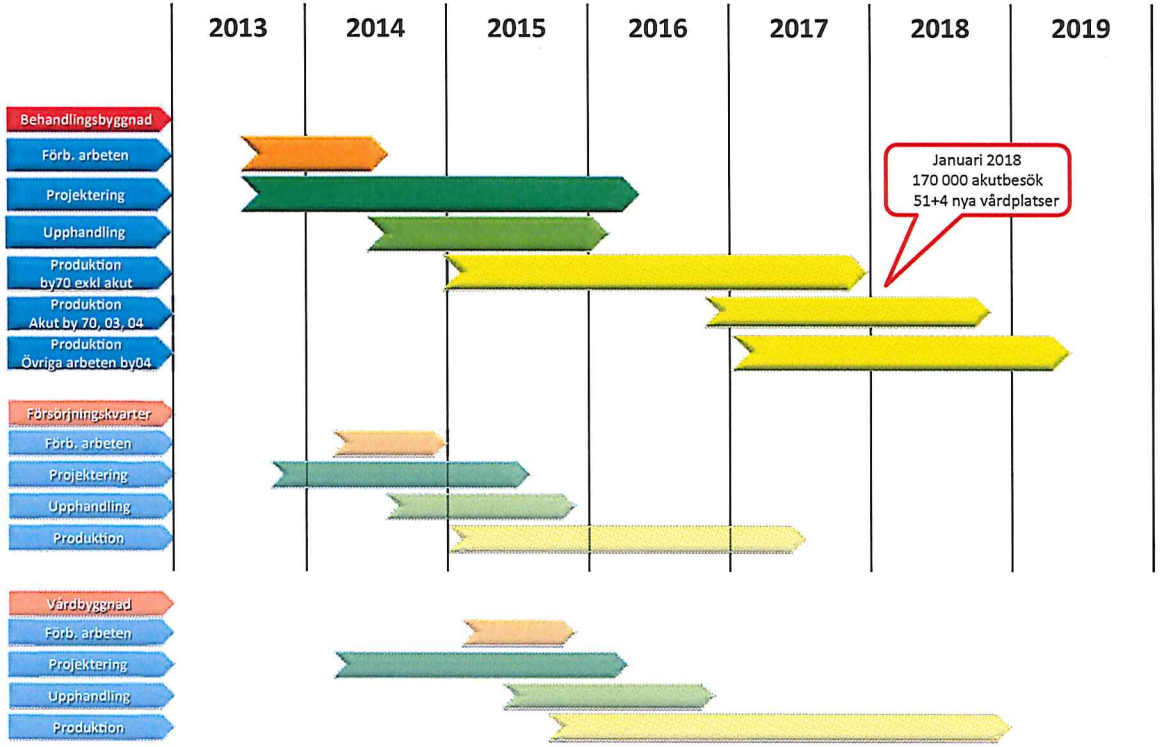
9 GENOMFÖRANDEPLAN OCH EKONOMI

9.1 Genomförandeplan

Den nya behandlingsbyggnaden skall vara klar vid årsskiftet 2017/2018 enligt uppdraget. Byggnadsarbeten får inte starta förrän ny detaljplan beslutats och bygglov erhållits. Detta beräknas ske i slutet av 2014, varför byggnadsarbeten planeras påbörja med schakt och grundläggning i januari 2015. Utöver bygglov är byggstarten beroende av genomförandebeslut som väntas fattas juni 2014. För att hålla tidplan har ett delbeslut 1 fattats som inom inriktningsbeslutet möjliggör förberedande arbeten inför genomförandebeslut.

Den nya behandlingsbyggnaden kommer att uppföras där byggnad 39 nu står och även på del av försörjningskvarteret och lågdelen av byggnad 04 där obduktion har sina lokaler. Detta förutsätter evakuering och sedan rivning. Verksamheter som måste evakueras är sterilcentralen i byggnad 39 och driftsentreprenören i försörjningskvarteret. Sterilcentralen evakuerar till temporär byggnad mellan byggnad 04 och 48 och driftsentreprenör till temporär byggnad söder om sjukhuset. Genom ombyggnation av plan -2 i byggnad 04 kan lokalbehovet lösas för obduktion.

Placeringen av temporär byggnad för sterilcentral gör att den nya huvudentrén till akuten kan färdigställas först då sterilen flyttat in i den nya behandlingsbyggnaden och den temporära sterilbyggnaden rivits. Planerad akut i behandlingsbyggnaden på plan -1 kommer att växa in i byggnad 03 och 04 och planerad operation på plan 2 och 4 kommer även att växa in med Pre-/Post OP i byggnad 04. Av den verksamhet som idag finns i byggnad 04 måste därför patologi/cytologi, obduktion och kem.lab evakuera. I byggnad 03 behöver godsmottagning evakuera.

Huvudtidplan

Sammantaget ger detta följande huvudsakliga etapper och tider:

Förberedande arbeten evakuering:
- Temporär byggnad för sterilcentral och patologi/ cytologi uppförs Q1 – Q3 2014
- Temporär godsmottagning, Q2 2014
- Bodar uppförs för driftsentreprenör
- Evakuering av reservkraft. Q3-Q4 2014.

Förberedande arbeten rivning:
- Rivning byggnad 40, 41, 42 (delar av försörjningskvarteret), Q2 - Q3 2014
- Rivning lågdel byggnad 04 och hela byggnad 39, Q3 – Q4 2014

Genomförande ny behandlingsbyggnad, byggnad:
- Schakt- och grundläggning startar januari 2015 Hela byggnaden beräknas klar vid årsskiftet 2017/2018 inkl. delar i byggnad 03 och 04
- Ny behandlingsbyggnad exkl akutavdelningen beräknas klar vid årsskiftet 2017/2018
- Akutavdelningen, exkl administrationsdelen, öppnas Q4 2018. Administration för akut öppnar Q4 2019
- Arbeten i ombyggnadsdelar startar Q1 2017 och beräknas klara Q4 2018

9 GENOMFÖRANDEPLAN OCH EKONOMI

9.2 EKONOMI

Projektkostnader

Övergripande förutsättningar och antaganden som har antagits i beräkningen av projektets kostnader:
- Projektkalkyl bygger på programhandling daterad 2014-03-27

Projektets kostnader är beräknade inklusive:

- Hittills nedlagda kostnader
- Produktion, innehållande kostnader för entreprenad
- Projektering, innehållande kostnader för konsulter
- Byggherre, innehållande kostnader för projektresurser, projektkontor, avgifter, kommunikation, konst mm
- Byggnadskreditiv och byggindex
- Oförutsett och riskreserv

Kostnader för evakuering och provisorier har beräknats enligt följande:
- Delar av evakuerings- och provisorier ligger i separat delprojekt som kallas "Förberedande arbeten" och ingår i projektkostnaden.
- Tillfälliga evakueringskostnader har kalkylerats fram genom uppskattningar och erfarenhetsbedömningar och ingår i projektets kostnad
- Kostnader för att iordningsställa lokaler för permanen ta evakueringar är ej medtagna

Projektets totala kostnad uppgår till 1 772 Mkr, varav inriktningsbeslut finns på 1 622 Mkr samt att 150 Mkr har enligt styrgruppsbeslut tillförts projektet genom omfördelning av medel från projektet SÖS Ombyggnad till vårdavdelningar.

Projektets lösningar är anpassade till beslutande ramar inklusive omfördelning av 150 Mkr från SÖS Ombyggnad av vårdavdelningar som är beslutade i styrgrupp. Projektets totala bruttoarea (BTA) uppgår till 39 467 m^2, varav 11 505 m^2 är ombyggnadsyta.

Verksamhetseffekter

Projektet beräknas ge följande verksamhetseffekter för Södersjukhuset:
- Ändamålsenliga lokaler för akutmottagningen
- Närhet till operation och intensivvård
- Effektivare vårdprocesser genom förbättrad logistik
- Effektivare operationsverksamhet
- Lägre driftskostnader tack vare effektivare lokalutnyttjande och effektivare arbetssätt
- Högre utnyttjandegrad av MT utrustning
- Bättre samordning mellan steril och operation
- Effektiviserad sterilhantering

Riskanalys

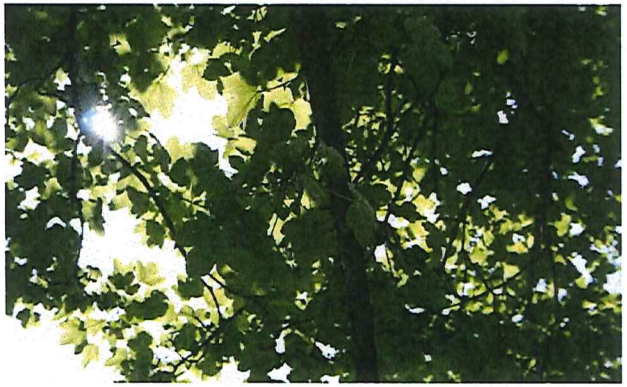
Arbete med riskinventering och konsekvensanalys är påbörjat i projektet. För närvarande identifierade större potentiella risker i projektet är:
- Överklagande av detaljplan
- Förseningar i beslutsprocessen för Försörjningskvarteret medför förseningar för Behandlingsbyggnaden (godsmottagningsfunktionen)
- Omtag i projekteringen pga överskridande av budget medför mindre pengar att bygga för samt kortare tid för byggnationerna
- Tidspressad projekttid medför risk för sämre kvalitet på slutprodukten
- Omfattningen av utförande av tillfälliga evakueringslokaler tar ekonomiska resurser från själva vårduppdraget
- Specificeringen och upphandling av MT-utrustning
- Förankring av projekteringen med verksamheterna och tekniskspecialister
- Sena besked och ändringar
- Störningar för verksamheterna från byggprojektet (buller, damm, vibrationer, mediaavbrott)
- Störningar för grannar (buller, trafik)
- Olycksrisker för 3e man pga byggarbetsplats

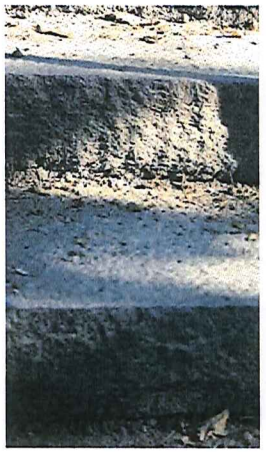
10 KONSEKVENSBEDÖMNING FÖR MILJÖ & HÅLLBART BYGGANDE

Konsekvensanalys Miljöbyggnad Byggnad 70

En miljökonsekvensanalys kommer att göras under systemhandlingsskedet. Nuvarande bedömning är att nybyggnationerna, byggnad 70, 71, 75, 76 (behandlingsbyggnaden, länkbyggnaden, ambulanshallen och akutentrébyggnaden) kan uppnå miljöklass Guld.

I by03 och 04 görs endast lokala arbeten varför en miljöklassning av hela dessa byggnader inte rimligen kan ligga i detta projekt.

11 RITNINGAR

11.1 Detaljplan

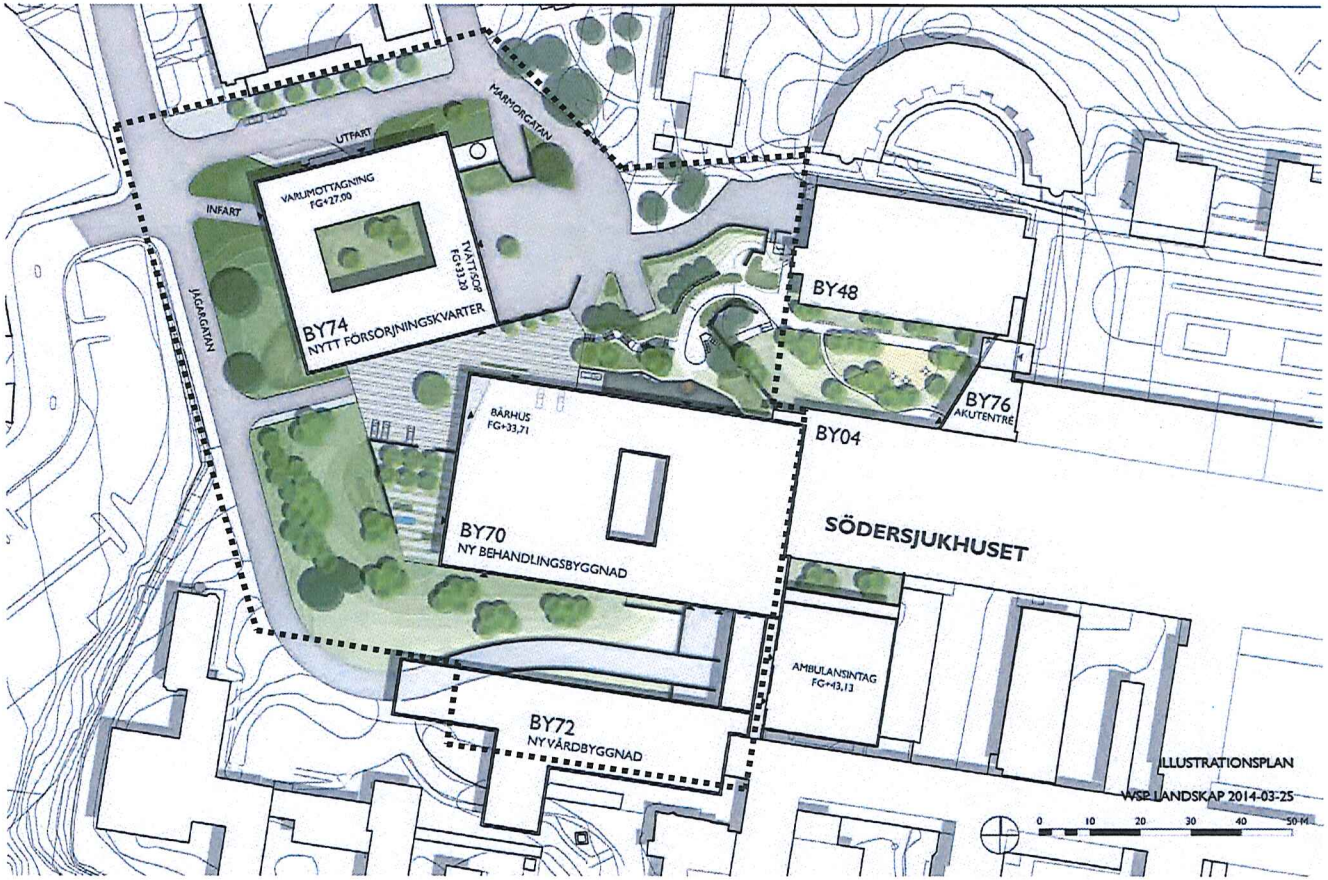
Byggrätten på området regleras av Stockholm stad genom detaljplan. Den nu gällande detaljplanen för området, Dp 88114 från 1992, har begränsningar i höjd och lägsta schaktningsdjup som inte medger den nya planerade bebyggelsen. Därför beviljar inte kommunen bygglov utan att en ändring görs av detaljplanen.

Staden har i samarbete med SLL gm Locum påbörjat en planprocess för att ändra nuvarande detaljplan. Ändringen görs genom att upprätta en ny detaljplan för området. Planen handläggs med normalt förfarande enligt plan- och bygglagen, PBL (2010:900).
Som inledning till arbetet beslutade stadsbyggnadsnämnden om att starta planarbetet med en startpromemoria, juni 2013, där bakgrund och förutsättningar för planläggningen redovisades. Plansamrådet, som är det första av två tillfällen för allmänhet och remissinstanser att lämna synpunkter, hölls mellan den 22 november 2013 och 17 januari 2014. Samrådsmöte hölls den 10 december 2013. Inkomna synpunkter under samrådet sammanställs och arbetas in i planförslaget som därefter skickas ut för granskning. Granskningsskedet pågår under minst tre veckor och är sista tillfället att komma in med synpunkter. Därefter antas detaljplanen av stadsbyggnadsnämnden.

Tidplanen förutsätter att beslut om detaljplanen kan fattas utan bordläggningar och att planen vinner laga kraft utan överklaganden.
Plansamrådet har genomförts enligt tidplan och nu pågår justeringar av samrådsyttranden.

Vid sidan om Stockholm stads planprocess har Locum i samarbete med SFI, Programkontoret och Södersjukhuset AB genomfört informationsmöten för närboende runt området samt inhämtat information genom intervjuer med närboende.

- Startpromemoria.....3 kvartalet 2013
- Plansamråd.....4 kvartalet 2013
- Granskning.....3 kvartalet 2014
- Antagande i Stadsbyggnadsnämnden.....
.....4 kvartalet 2014
- Tidigast laga kraft.....4 kvartalet 2014

Planområdets läge och ungefärliga avgränsning

11 RITNINGAR

11.2 Landskap

Landskapsgestaltningen vid SÖS syftar till att skapa grönskande, läkande och rofyllda utemiljöer med en sammanhållen gestaltning vad gäller material och arkitektoniskt uttryck, som samspelar med byggnader. Ytterligare ett syfte är att skapa nya, trygga och trivsamma rörelsestråk runt behandlingsbyggnaden.

Värden att bevara: Gamla Kapellgården...

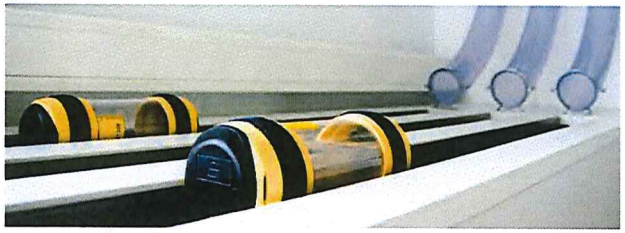
och den småskaliga gröna miljön vid Marmorgatan

11.3 El- tele och transportsystem

El: Systemen utformas för en flexibel användning och för en verksamhetsutveckling med patienten i fokus. Genom förståelse av de olika verksamheterna kan respektive byggnads system utformas för att bemöta teknikbehovet. Redundanta installationer (försörjning från två olika fördelningar/centraler) appliceras i de byggnader som innehar krav på särskilt hög patientsäkerhet. Tekniska lösningar och materiel utformas användarvänliga och med igenkänningsstrategi för att underlätta för patient och personal.

Transport: Inom byggnader installeras IVA-hiss, sänghissar, sterilhissar, besöks- och godshissar. Dessa förses med maskinrum ovan resp. schakttopp. Hissarna utförs för att uppfylla tillgänglighet för funktionshindrade. Hissar förbereds så att de kan kallas via kodläsare och/eller magnetslingor framför schaktdörrar för prioritets- och akutkörning. Hisschakt utformas så att de kan förses med rak genomgång vid framtida ombyggnader av fastigheterna.

Ett smågodstransportsystem (rörpost) kommer att installeras avsedd för snabb och säker kommunikation och leverans av diverse gods. Det förbereds även för installation av AGV-system (Automated Guided Vehicle).

Rörpost

Tele: Sjukhuset innehåller idag många typer av lokaler och verksamheter som i allt högre omfattning är i behov av krävande IT-tjänster, vilket medför att det ställs höga krav på fastighetsnätets kapacitet för telefoni-/datakommunikation. För att framtidssäkra flexibilitet och driftsäkerhet upprättas minst två rum för fastighetsnät med redundant försörjning på varje våningsplan.

Brand- och utrymningslarm installeras för att personalen ska få en god förutsättning att utföra en släckinsats i tidigt skede samt för att underlätta en säker och kontrollerad utrymning.

För säkerheten kommer tekniska system för kortläsare, inbrottslarm, kameraövervakning samt personsökningssystem att installeras. Inom vårdavdelningar finns kallelse-/nödsignalsystem avsedd för patienter, personal och besökare.

Receptionsdiskar, mottagningsexpeditioner och väntrum förses med teleslinga för personer med nedsatt hörsel. Som ett led i förbättringsarbetet och utbyggnaden av Södersjukhuset kommer säkerheten för räddningstjänst och polis att stärkas. Detta kommer att ske genom att ett radionät anpassat för blåljus-myndigheternas Rakelsystem utökas inom sjukhuset.

Även de publika mobilteleoperatörerna kan ansluta sig till detta radionät och på det viset kommer allmänheten erhålla god inomhusprestanda för telefoni och data i 2G, 3G och 4G-näten inom sjukhuset.

11 RITNINGAR

11.4 VVS- Sop-/tvättsug och Styrsystem

Byggnaden skall förses med både kall- och varmvattencirkulation för att förhindra legionella. Byggnaden skall förses med komfort- och processkyla och värmas via radiatorer. Ambulanshallen och entréer skall förses med ridåvärmare. Ringmatade system förläggs på samtliga plan för redundans.

Ambulansinfart, huvudentréer och garageinfart för bårbilar skall förses med markvärme. Luftbehandlingssystemet är uppbyggt med ett huvudsystem, med ett flertal sammankopplade aggregat för redundans och driftoptimering. Systemet ansluts mot fyra vertikala försörjningsschakt, respektive schakt kopplas samma på våningsplanet i ett ringmatat system. Luftflöden inom byggnaden behovsanpassas via rums- eller zonstyrningar.

Operationssalarna förses med avfuktning och projekteras för ett målvärde på 10CFU/m3. Cirkulationsaggregat installeras till packrum och sterilförråd inom sterilcentralen. Sterilförråd förses även med avfuktning. Ventilationssystemet skall dimensioneras för "fläktar i drift" principen gällande rökgasevakuering.

By 03 ansluts mot nya huvudaggregat för by 03, ringmatade system eftersträvas i berörda delar. Berörda byggnader skall förses med heltäckande sprinkler.

En lucka för avfall, en för det smutsiga sänglinnet

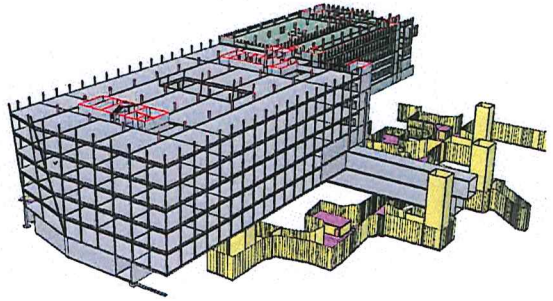
Medicinska gaser som, andningsluft, andningsoxygen, lustgas och instrumentluft för by 70 ansluts till stigschakt från bergkulvert samt mot befintliga ledningar inom ombyggda delar. Systemen utformas som ringmatningssystem inom planen. Ny reservgascentral för andningsluft, andningsoxygen, lustgas uppbyggs i by 70 (ersätter 04). Nya byggnader ska klassas enligt Miljöbyggnad GULD Nybyggnad. Detta innebär bland annat att den specifika energianvändningen enligt Boverkets byggregler (BBR) skall vara mindre eller lika med 65 % av BBRs krav. För ombyggnation gäller Locum's generella krav.

Energifrågan är en av de viktigaste frågorna för projektet. Krav på låga U-värden för klimatskal, energieffektiva lösningar, belysningsstyrning, optimerade styrsystem, val av installationssystem utifrån LCC-kalkyler samt fokus på primärenergianvändning är olika aspekter som beaktas.

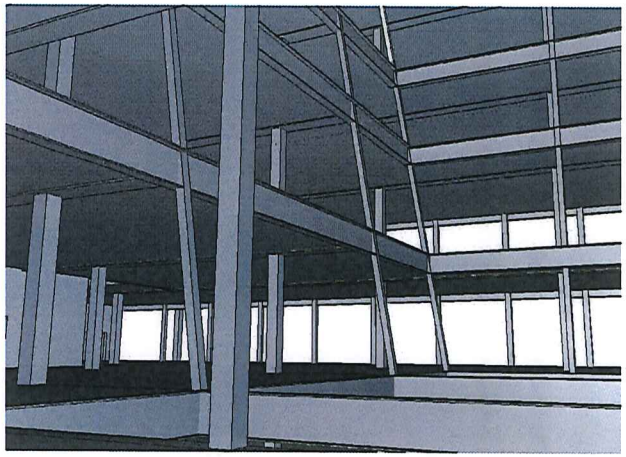
By70 kommer att förses med separata tvätt- och avfallsstörtar för brännbart avfall respektive smutstvätt från vårdplan vertikalt genom alla våningar, samt ventilrum för anslutning till sugsystem för avfall respektive smutstvätt. På respektive våningsplan installeras inkastluckor i två stycken miljörum per plan. Inom befintliga byggnader 03 och 04 behålls befintliga system.

11.5 Konstruktion

Behandlingsbyggnadens bärande stomme kommer att utgöras av ett prefabricerat betongbjälklag som vilar på stålbalkar. Pelarsystemet består av betongfyllda stålpelare på våningarna ovanför grundnivån. Källarvåningen byggs som en platsgjuten betongkonstruktion för att huset ska få en robust och stabil grund att stå på.

Snittet visar hur stommen bildar en öppen och flexibel planlösning

Skiss på stålet som kommer att bära ljusgårdens glasfasad

12 MEDVERKANDE

Stockholms Läns Landsting

Strategiska Fastigheter och Investeringar

Kulturförvaltningen

Locum AB

Södersjukhuset AB

Forsen projekt AB

LINK arkitektur AB

ÅF Infrastructure AB

BTB, Byggnadstekniska byrån i Stockholm AB

WSP Sverige AB

Sweco Systems AB

Säkerhetspartner

ebab

Stockholms läns landsting

Utgiftsår: **2013-2019**

Investeringskalkyl
Vård och Annan verksamhet

(fyll i färgade celler)

Förvaltning/bolag:	Landstingsfastigheter Stockholm
Lokalisering *(fastighet/byggnad)* **:**	SÖS
Kontaktperson *(namn och tel nummer)***:**	Linda Claesson 08-12317311

Byggnadsobjekt *(benämning)***:**	SöS Ny byggnad västläge - behandlingsbyggnad
Motivering *(max 5 rader)***:**	
Byggstart *(månad, år)*	2014
Driftsstart *(månad, år)*	2018

Klassificering

Strategisk investering	*ja*
Ersättningsinvestering	*nej*
Rationaliseringsinvestering	*nej*

Initierats av fastighetsförvaltaren:	*nej*
Initierats av hyresgäst:	*nej*

Kompletterande uppgifter om tomställda lokaler ***(i förekommande fall)***

Årlig hyreskostnad kr:	Total lokalyta kvm:	Externt förhyrda: ja/nej

Samråd med beställaren	ja
Samråd med Produktionsutskottet	ja

Investeringsutgifter			**Avskrivningstid år:**
Byggnad, total produktionskostnad	tkr:	1 772 000	35 (snitt)
Utrustning	tkr:		

Årliga intäkter och kostnader*		**Före investering**	**Efter investering**
SLL-externa intäkter	kr:	0	0
SLL-interna intäkter (hyra)	kr:	0	147 000 000
Totala intäkter	**kr:**	**0**	**147 000 000**
Personalkostnader	kr:	0	0
Material och läkemedelskostnader	kr:	0	0
Hyreskostnader	kr:	0	0
Fastighetskostnader	kr:	0	17 000 000
Avskrivningskostnader	kr:	0	70 000 000
Räntekostnader	kr:	0	53 000 000
Övriga driftkostnader	kr:	0	0
Totala kostnader	**kr:**	**0**	**140 000 000**
Totalt resultat	**kr:**	**0**	**7 000 000**
Total produktion **	antal:	0	0
Kostnader per producerad enhet	**kr:**	**#DIVISION/0!**	**#DIVISION/0!**

*) i enlighet med kalkylförutsättningar i anvisningsdokumentet för budget.
Kalkylen får givetvis kompletteras med egna resultatrader vid behov. På intäktssidan ska SLL-interna och externa intäkter särskiljas.
**) här anges det mått som bäst avspeglar produktionen

Bilaga 7 Miljöbedömning BYGG och FASTIGHET (yttre miljöpåverkan)

Blankett i LSF:s miljöledningssystem

Förvaltning/Bolag: Locum AB

Kontaktperson och tfn: Lars Netzell, 08-12317468

Typ av investering: Strategisk investering

Ansvarig chef: Lars Netzell

1. Är investeringen en miljöinvestering dvs en investering som syftar till att minska negativ miljöpåverkan? Om ja, behöver frågorna nedan inte besvaras.	Nej ☐ (0 p) Ja X (7 p)	
2. a) Har andra alternativ till investeringen beaktats? (annan lokalisering, dimentionering, funktion, omorganisation). b) Om nej/ej relevant, ge kort förklaring till varför? _____	Ja ☐ Nej ☐ Ej relevant ☐	
c) Om ja, hur bedöms investeringen ur miljösynpunkt? d) Om ej bästa alternativ, ge kort förklaring till varför?	Bästa alternativ Alternativen likvärdiga Ej bästa alternativ	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
3. a) Är mark/befintlig byggnad förorenad? b) Om ja, hur?_____	Ja ☐ Nej ☐ Ännu okänt ☐	
c) Om ja, ska sanering genomföras som innebär en förbättrad miljösituation?	Ja Nej	☐ (1 p) ☐ (-1 p)
d) Om okänt, kommer åtgärder att vidtas för att avgöra om mark/befintlig byggnad är förorenad?	Ja Nej	☐ (1 p) ☐ (-1 p)
4. Hur påverkar investeringen energianvändningen per kvm? Kommentar:	Minskar Oförändrad Ökar	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
5. Hur påverkar investeringen andelen förnybara bränslen i energianvändningen? Kommentar:	Ökar Oförändrad Minskar	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
6. Kommer senaste tillgängliga teknik att installeras för att minska verksamhetens utsläpp till luft, mark och/eller vatten? Kommentar:	Ja Ej relevant Nej	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
7. Kommer lokalanpassningar att göras för att ge utrymme åt avfallshantering och eventuell renings-utrustning?	Ja Ej relevant Nej	☐ (1p) ☐ (0 p) ☐ (-1p)
8. Kommer åtgärder att vidtas för att undvika miljö- och hälsofarliga ämnen utifrån Byggvarubedömning-ens kriterier för byggvaror.	Ja Nej	☐ (1p) ☐ (-1p)
9. Innebär investeringen att transporter/biltrafik totalt sett kommer att öka eller minska? Kommentar:	Minska Oförändrad Öka	☐ (2 p) ☐ (0 p) ☐ (-2 p)
10. Om investeringen innebär exploatering av naturmark (gröna ytor): Vad innebär i så fall investeringen för naturmarken (biologiska mångfalden)?	Minskar Oförändrad Ökar	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
Resultat av miljöbedömningen:	_____ **poäng**	

Användarinstruktioner

Syftet med denna frågelista är att integrera miljöhänsyn i ett tidigt skede i investeringsprocessen. Frågelistan ska användas i samband med objektsbeskrivningar för specificerade objekt inom bygg och fastighet. Vid frågor kontakta SLL Miljö på tfn 08-737 38 02.

För investeringar i utrustning används mall för *"Utrustning, miljöbedömning vid investering"*.

Det är av stor vikt att alla relevanta frågor och kontaktuppgifter besvaras samt att ansvarig chef signerar!

Den yttre miljöpåverkan ska så långt möjligt bedömas utifrån såväl byggfas som driftfas.

Poäng 0-10: investeringen är positiv ur miljösynpunkt.

Poäng (-3) - (-1): investeringen är tveksam ur miljösynpunkt.

Poäng (-10) - (-4): investeringen är negativ ur miljösynpunkt. Miljöhänsyn bör noga vägas mot andra aspekter såsom pris, funktion m m.

LS1404-0465

Bilaga 7 Miljöbedömning BYGG och FASTIGHET (yttre miljöpåverkan)

Blankett i LSF:s miljöledningssystem

Förvaltning/Bolag: Locum AB

Kontaktperson och tfn: Lars Netzell, 08-12317468

Typ av investering: Strategisk investering

Ansvarig chef: Lars Netzell

1. Är investeringen en miljöinvestering dvs en investering som syftar till att minska negativ miljöpåverkan? Om ja, behöver frågorna nedan inte besvaras.	Nej ☐ (0 p) Ja X (7 p)	
2. a) Har andra alternativ till investeringen beaktats? (annan lokalisering, dimentionering, funktion, omorganisation). b) Om nej/ej relevant, ge kort förklaring till varför? _____	Ja ☐ Nej ☐ Ej relevant ☐	
c) Om ja, hur bedöms investeringen ur miljösynpunkt?	Bästa alternativ Alternativen likvärdiga Ej bästa alternativ	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
d) Om ej bästa alternativ, ge kort förklaring till varför?		
3. a) Är mark/befintlig byggnad förorenad? b) Om ja, hur?_____	Ja ☐ Nej ☐ Ännu okänt ☐	
c) Om ja, ska sanering genomföras som innebär en förbättrad miljösituation?	Ja Nej	☐ (1 p) ☐ (-1 p)
d) Om okänt, kommer åtgärder att vidtas för att avgöra om mark/befintlig byggnad är förorenad?	Ja Nej	☐ (1 p) ☐ (-1 p)
4. Hur påverkar investeringen energianvändningen per kvm? Kommentar:	Minskar Oförändrad Ökar	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
5. Hur påverkar investeringen andelen förnybara bränslen i energianvändningen? Kommentar:	Ökar Oförändrad Minskar	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
6. Kommer senaste tillgängliga teknik att installeras för att minska verksamhetens utsläpp till luft, mark och/eller vatten? Kommentar:	Ja Ej relevant Nej	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
7. Kommer lokalanpassningar att göras för att ge utrymme åt avfallshantering och eventuell renings-utrustning?	Ja Ej relevant Nej	☐ (1p) ☐ (0 p) ☐ (-1p)
8. Kommer åtgärder att vidtas för att undvika miljö- och hälsofarliga ämnen utifrån Byggvarubedömning-ens kriterier för byggvaror.	Ja Nej	☐ (1p) ☐ (-1p)
9. Innebär investeringen att transporter/biltrafik totalt sett kommer att öka eller minska? Kommentar:	Minska Oförändrad Öka	☐ (2 p) ☐ (0 p) ☐ (-2 p)
10. Om investeringen innebär exploatering av naturmark (gröna ytor): Vad innebär i så fall investeringen för naturmarken (biologiska mångfalden)?	Minskar Oförändrad Ökar	☐ (1 p) ☐ (0 p) ☐ (-1 p)
Resultat av miljöbedömningen:	_____ **poäng**	

Användarinstruktioner

Syftet med denna frågelista är att integrera miljöhänsyn i ett tidigt skede i investeringsprocessen. Frågelistan ska användas i samband med objektsbeskrivningar för specificerade objekt inom bygg och fastighet. Vid frågor kontakta SLL Miljö på tfn 08-737 38 02.

För investeringar i utrustning används mall för *"Utrustning, miljöbedömning vid investering"*.

Det är av stor vikt att alla relevanta frågor och kontaktuppgifter besvaras samt att ansvarig chef signerar!

Den yttre miljöpåverkan ska så långt möjligt bedömas utifrån såväl byggfas som driftfas.

Poäng 0-10: investeringen är positiv ur miljösynpunkt.

Poäng (-3) - (-1): investeringen är tveksam ur miljösynpunkt.

Poäng (-10) - (-4): investeringen är negativ ur miljösynpunkt. Miljöhänsyn bör noga vägas mot andra aspekter såsom pris, funktion m m.